

st

MĪŠK
LIETUVA

Padaria Caieiras

KEPYKLA, MAISTO IR GĖRIMU

PARDUOTUVĖ

SAVININKAI

ONA IR EDVARDAS PAŽERAI

Vila Crescuma — Caieiras — E.F.S.J. — Est. S. Paulo

VYRŲ IR MOTERŲ RUBŲ SIUVYKLA

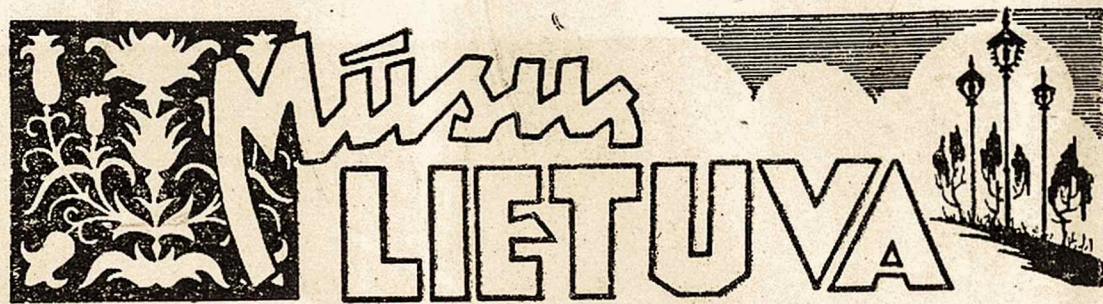

Siuvykla VILNIUS

SAVININKAS JUOZAS KARPAVICIUS

VYRU IR MOTERU DRABUZIAI
SPECIALUS PATARNAVIMAS
PRIINAMOS KAINOS

AV. DUQUE DE CAXIAS, 237 - SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

Revista Litwana

NOSSA LITUANIA

Diretor Proprietario Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

ADRESAS:

REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:
RUA VENDA NOVA, 116 - VILA ZELINA
SÃO PAULO

KORESPONDENCIJAI:
CAIXA POSTAL 371 - SÃO PAULO

KAINA: BRAZILIOJE: METAMS CR. \$ 75,00

PUSEI METU CR. \$ 38,00
KITUOSE KRASTUOSE: DOL. \$ 5
ATSKIRO NR. KAINA: CR. \$ 3,00

MAŠINRAŠČIO PAMOKOS

perrašinėjimai ir rotatoriaus darbai.

Prityrusi mokytoja, dėščiusi mašinraštį 10 metų savo mokykloje, duoda privačias mašinraščio pamokas. Akla sistema, išbandytas metodas, priimamas atlyginimas. Pamokos vyksta ir pietų pertraukos metu. Čia pat priimami perrašinėjimai, rotatoriaus darbai ir taisomos rašomosios mašinos

Av. Tiradentes, 1027 "PENA"

VIENTELIAI ATSTOVAI
GARSIOJO VANDENS
LINDOYA

AL AUS VARYKLOS COLUMBIA S/A.

GAMINIŲ PLATINTOJAI

IRMĀOS CARRIERI

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas, kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę.
Pabandykite, įsitikinkite ir visados naudokite!

RUA DINO BUENO, 795 a 835
TELEFONES: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal, 3967
SÃO PAULO

DVISAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES LAIKRAŠTIS

1949 (II m.)

São Paulo (Brasil) Vasario 19 d. (Fevereiro)

Nr. 4 (30)

KLEMENSAS JŪRA

ŠEŠIOLIKTOJI VASARIO

Devyneri metai jau ilsisi Laisvės Varpas Vytauto Didžiojo muziejuje. Devyneri metai, kai karo invalidų eisena liūdnais trimito garsais nepasveikina minias, susirenkančias prie vėliavos pakėlimo ar nuleidimo. Devyneri metai, kai juoda gedulo naktis nusileido ant lietuviškųjų lygumų, klonių, miestų ir kaimų. Ant žėrinčių pavergėjo durtuvų, ant bildančių plieninių tankų atriaumojo kita «laisvė» ir «demokratija», kuri pasmaugusi Tautos Nepriklausomybę, aptvindė kraštą kraujo ir ašarų upeliais. Ir šiandien lietuvis jau eilė metų rezistencijoje veda, gal ir daug kam atrodančią, neprasmingą kovą, prieš raudonuosius satrapus, prieš «laisvę», kuri atkeliavo ant bolševikinio durtuvo smaigalio. Šalia rezistencinio sąjūdžio tėvynės giriose, didelė tautos dalis «savanoriškai» iškeliavo į Altajaus rūdos kasyklas, į Kazachstano tyrumas, plačiąsias Sibiro taigas klaikliausiai vergovei, iš kur nei paukštelis sielvartingo skundo neparneša į numylėtą Tėvynę. Kita tautos dalis, karo audrų pasekoje, išsisklaidė po Vakarų pasaulio šalis.

Devyneri metai, — kai Laisvės Varpas nešaukia savo tautos vaikų susikaupti prie Tėvynės didvyrių kapų. O kokia baisi ir klaiki kančių golgota jau išbrįsta! Ir — galo nesimato. . .

Šiandien, minėdami 31 — jį kartą Šešioliktąją Vasario, kada Dr. Jonas Basanavičius, kaip lietuvių tautos patrijarchas, Valstybės Tarybos vardu deklaravo visam pasauliui lietuvių tautos norą ir valią gyventi l a i s v a i s ir nepriklausomais. Visas pasaulis pripažino ir respectavo lietuvių tautos šventas aspiracijas ir troškimą laisvais gyventi ir laisvais mirti. Net šiandieniniai pavergėjai, net ir jie amžinai pripažino ir išsižadėjo įkelti koją į Lietuvos žemę.

O kaip visa tai pasikeitė šito karo metu.

Pasinaudodami pirmąja proga, jie su tankais, bombonešiais, su artilerija ir pėstininkais užtvino, lyg skėriai lietuviškas lygumas. Jie sugriovė per virš dvidešimt metų suklestėjusį krašto gerbūvį. Jie sulaužė visus ankstesnius

pasizadėjimus ir visas iškilmingas sutartis. Stalino garbės žodis, kaip ir dera kultūringosios žmonijos išgamai ir kultūros bei pažangos gėdai, liko bevertis! Stalinistų plėšrumas su didžiausiu pasimėgavimu griovė ir naikino viską. Nualinta, suvarginta šalis. Sutrypta, supurvinta tautos kultūra! Regresas. Atžanga. Už buvusią baudžiąvą žiauresnė vergovė! Šimtai ir tūkstančiai tremtinių Sibire ir vakaruose. Tūkstančiai iššudytų «liaudies priešų»; tuo tarpu kai ankstesniame režime puikiai sutilpo ir sugyveno tiek priešai, tiek draugai! Kolchozai ir sovchozai, bolševikinio suubagėjimo šedevrai, nusagstė Lietuvos kraštą! Nei laisvo žemdirbio — ūkininko neliko, — jį pavertė badmiriu kolchozo bernu — kumečiu. Nei laisvo darbninko neliko, — jį pavertė suvalstybinto fabriko vergu — tikrąja žodžio prasme: nes neturi teisės apleisti darbovietę, pasirinkti darbo, praleisti darbo valandą, neišdirbti nustatytos normos! Visais šitais atsitikmais — esi liaudies priešas ir kaip toks — likviduojamas! Neliko laisvojo amatininko: jie suvaryti į arteles ir turi dirbti valstybei.

Vergai, vergai, vergai! . .

Valstybė, uzurpatorius — kapitalistas, per savo nužmogintus, iš svetimos šalies atkeliavusius satrapus, vergia ir eksploatuoja laisvę mylintį lietuvių. Logiška ir suprantama: valstybei, kuri paremta policiniu šnipu ir kario durtuvu, reikalingi milijardai vergų apsaugai nuo «antidemokratinių» minčių, o gal ir veiksmų; policinei valstybei reikalingi milijardai sargų išlaikymui ir pasaulio revoliucijos finansavimui visuose kraštuose ir kontinentuose. Visur turi siekti krauju garuojanti Stalino ranka! . .

Ir viso šito akyvaizdoje mes švenčiame 31-sias metines nuo Nepriklausomybės atgavimo.

Mes žvelgiame į praeitą laisvės kovų kelią, kada lietuvis karys — savanoris savo krauju palaistė Vievio, Giedraičių, Širvintų, Radviliškio, Alytaus, Seinų ir kitų Lietuvos vietovių laukus. Jie vulkaniška versme išsiveržė į kovą už tau-

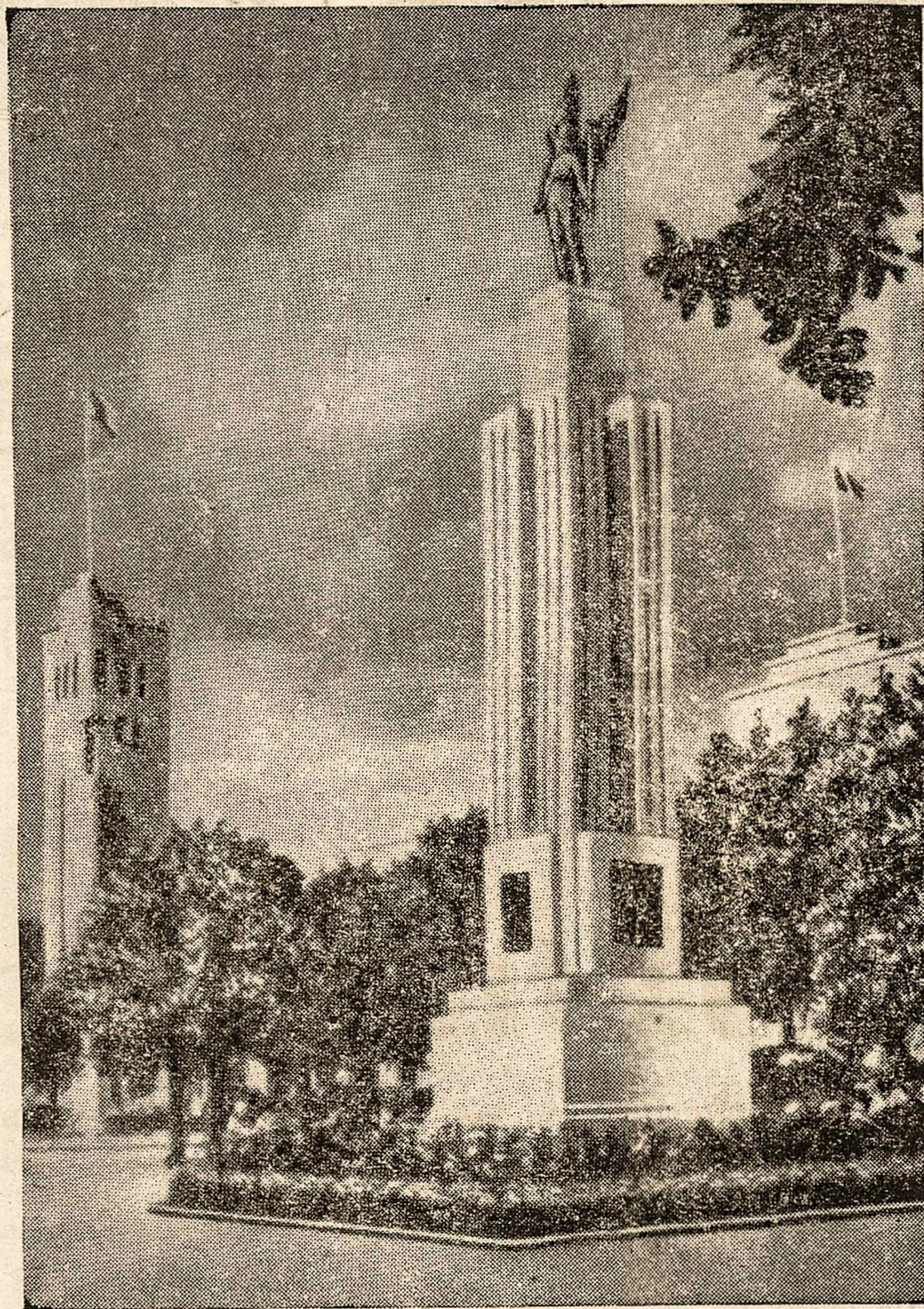
tos ir valstybės laisvę! Juos įkvėpė tik narsiųjų sentėvių kapinynais nusagstyta mūsų šalis; tik-tai piliakalniai ir pilių griuvėsiai tada jiems bylojo apie lietuvių tautos karžygiškumą. Rūdijo jau ilgus amžius Algirdo, Kęstučio, Mindaugo, Vytauto šveitrus kardai, bet tiktai amžiais neišnyko jų palikuonyse karžygiškoji dvasia, nors ir žiauriai svetimųjų slopinama,

Ir šiandien vėl tūkstančiai Lietuvos sūnų tėvynės plačiuose ir tankiuose miškuose, jau kelinti metai, veda atkaklią ir žūtbutinę kovą su pavergėjais. Ir kada raudonųjų valkatų būriai nuvilnijo Europos laukais, kada savo barbarizmo ženklą: kūjį ir piaučuvą iškėlė ant Berlyno ir Belgrado, ant Sofijos ir Budapešto, kada savo maro bacilomis apkrėtė ne tik Paryžių, Romą ar Lombardijos lygumas, bet net perplaukė okeaną ir užnuodijo garbingos Lietuvos sūnus, tiek Amerikoje, tiek ir čia — Brazilijoje. . . Ir vis tik jie nenugalėjo, nepavergė iki šiol tebe-laisvo Lietuvos girių partizano! Tūkstančiai tėvynės laisvės gynėjų, net ir po kelerių metų pavergimo, tebėra skaudžiausias dyglis raudono-sio meškos letenoje. Tie alkani, suvargę, žaizdoti, kenčią šaltį Lietuvos laisvės gynėjai, pavergėjui yra baisesni už disciplinuotas armijas! Ir šitiems tėvynės gynėjams — partizanams šiandien priklauso viso pasaulio lietuvių pagarba!

O kada sulauks iškankinta Tėvynė aušros spindulėlių; kada pavasario saulė sutirpins šiaurės speigų kalnus ir sutrupės vergijos pančiai ant mūsų brolių rankų, tada, tik tada susilauks šios dienos kovotojai — partizanai didžiausios viso pasaulio lietuvių meilės, pagarbos ir įvertinimo! O kovose žuvusiųjų kapinynai amžinai skendės žaliuynuose ir jų gyvi pavyzdžiai ves tautą į gražaus kūrybinio ir laisvo gyvenimo rytą.

Ak, nei vienam lietuviui neužmirštinas nepriklausomo gyvenimo laikotarpis. Nors ir po kai kurių klaidų, nors ir autoritetinio režimo metu, bet po dvidešimties laisvo ir nepriklausomo gyvenimo metų, Lietuva jau daugumos užsieniečių buvo vadinama «Mažąja Amerika Europoje». O tai rodė, kad jau baigė nykti analfabetizmas, kad jau tūkstančiai savųjų šviesuolių dirbo tautos gerovei; kad socialinis, ekonominis ir kultūrinis šalies gyvenimas kilo kiekvieną dieną; kad visi Lietuvos žmonės šviesėjo, kultūrėjo, turtėjo. Nyko luomai, neliko užguito muzikėlio ir pono, o kiekvienam buvo teikiama pilna galimybė įgyti mokslą, teikiamos sąlygos įgyti turtą ir ramią, užtikrintą senatvę. Spraga tarp miesto ir kaimo nuolatos tirpo, nyko ir dar reikėjo nors vieno dešimtmečio, kad Lietuva, savo kultūra ir gerbūviu, būtų prilygusi net kultūringiausiai Europos valstybei — Švedijai.

Mūsų tautos priešai primeta, kodėl Lietuvoje nebuvo laisvos demokratijos, nes autoritetinis režimas trukdė tautos progresą, primeta ir daug buvusių ir nebuvusių negerovių, pasimiršdami, kad nei kultūringiausioje šalyje niekada nebūna šimtaprocentiniai gera. Pamiršta, kad Lietuva, deja, tik dvidešimtį metų tebuvo laisva ir Nepriklausoma. Pagaliau, pamiršta svarbiausia: ką jie — Lietuvos niekintojai davė mūsų kraštui? Ką paaukojo ant jos Laisvės ir gerovės aukuro? Lengva kritikuoti, griauti, - sunku kurti. Tai sena tiesa. Ir žengiant į 32 - sius metus nuo Nepriklausomybės paskelbimo mums reikalinga kuo glaudžiausiomis gretomis siekti vėl tos Nepri-

Kaunas. Laisvės statula, Lietuvos Nepriklausomybės simbolis, V. D. Kultūros Muziejaus sodnelyje.

klausomybės atgavimo.

Lietuvių tauta — kilnių ir taurių žmonių tauta. Lietuvis širdies ir dainų žmogus. Lietuvis myli savo tautos didingą praeitį, myli savo kraštą ir nelaimėje tiesia savo broliui ranką. Todėl ir šios dienos proga norisi palinkėti: būkime taurūs ir kilnūs! Būkime ryžtingi ir veiklūs! Ištieskime vieni kitiems ranką. Pamirškime tai kas mus skiria ir prisiminkime tai, kas mus jungia. Tarp mūsų nėra nei partinių, nei kitų skirtumų. Visi esame lietuviai, visi — vienos motinos — tėvynės sūnus ir dukros; visi esame broliai ir seserys ir visi tikime, kad vėl mūsų tėvynėje suskambės Laisvės Varpas ir Lietuva vėl atgaus prarastą Nepriklausomybę!

MAIRONIS

LIETUVA BRANGI

Lietuva brangi, mano tėvynė,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai!
Graži tu savo dangaus mėlyne,
Brangi, nes daugel vargų prityrei.

Kaip puikūs slėniai sraunios Dubysos,
Kalnai, lyg rútom miškais žaliuoja;
O po tuos kalnus sesutės visos
Griaudžiai malonias dainas dainuoja.

Ten susimąstęs tamsus Nevėžis --
Kaip juosta juosia žaliąsias pievas ;
Banguoja, vagą gilai išrėžęs,
Jo gilią mintį težino Dievas.

Kaip linksma sodžiuoj, kai vyturėlis
Jaukiai pragysta, aukštai iškilęs;
Ar saulė leidžias, ir vakarėlis
Ramumą neša, saldžiai nutilęs,

Graži tu mano, brangi tėvynė,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai!
Ne veltui bočiai tave taip gynė,
Ne veltui dainiai plačiai išgyrė.

M. Vinkšnaitienė

KUR MŪS ŽEMĖ?

Tu palikai ant gintarinio marių kranto
Su baisiu sielvartu ir kančia širdy.
Klaidžioja tavo vaikai po pasaulį platų -
Jų skundo ir aimanų tu negirdi.

Kasdien sūri ašara nurieda tavo veidu.
Žvarbus rytų vėjas kedena kasas -- --
Supa marios laivus keleivių benamių:
-- Kur mūs žemė? ? -- Kur iškelsime kojas
[basas?! . . .

--Taip išalkom t a v o duonos, tėvyne!
--Taip ištroškom t a v o šulinių vandens!
O dienos taip susipainiojo, taip susipynė --
Ir nežinia, kas tą raizginį kada išners?

O tu. . . tenai -- ant gintarinio marių kranto
Su grandinėm ant rankų ir durtuvu širdy. . .
Pilkam marių rûke paklydo Laisvės Paukštis -
Bet paskrendant vistiek kada sulauksi jį!

MOTINA

Aldona peržvelgė išsirikiavusią jaunimo eilę ir nusišypsojo. Kaip jų veidai spindi!

Pro atdarą langą žvelgia birželio saulė ir girdėti šūviai. Čia pat, arti, vaikštinėja gatvėmis, važinėja tankais, skraido léktuvais Mirtis.

— Ir jūs nebijot mirti, sese, — sako jai vaikinai, gavęs iš jos raščiuką. Jo žvilgsnyje pagarba ir susižavėjimas.

Merginą žvilgterėjo rintai į einantį mirti ligšiol nežinomą didvyrį ir tarė ramiu balsu:

— Aš taip pat, kaip ir jūs, prisiekiau prieš kryžių ir trispalvę. Sekantis? Sesės pavardė, vardas, užsiėmimas?

— Birutė Kasperionaitė, gimnazistė.

Švelnus septyniolikinės balsas pagauna Aldoną. Kasperionaitė, departamento direktoriaus vienintelė dukrelė. O kur direktorius? Kodėl jo šitoj eilėj nematyti? Ar jisai, kaip ir daugelis aukštųjų pareigūnų, dera kailį, nors meška dar miške tebėra?

— Ar tu su tėvų žinia čion atėjai? — susidomėjo Aldona.

Mergaitė išraudo ir nuleido akis.

— Ne. Bet prašau man leisti atlikti savo pareigą. Aš esu baigusi sanitarijos kursus. Ir jau dviem sužeistiesiems pagelbėjau.

Kagi? Užtat tas išpurtes medis išleido sveiką atžalą. Tų atžalų atsiras daugiau. Ir Lietuva sužaliuos, pražydės naujais žiedais. Laisvės vėjas išpurtytys pūvėsių kvapą.

— Gerai, — trumpai teištare Aldona.

Tegu ji eina drauge su kitais. Tegu.

Čia pat sėdįs adjutantas, jaunas studentas, išklausęs pranešimo telefonu, padiktavo:

— Darbininkas Jonas Narbutas ir studentas Vytautas Gaputis, gynę Aleksoto tiltą nuo susprogdinimo, žuvo. Gimnazistas Petras Juodeika sužeistas.

Aldona atžymėjo tai sąrašė ir jos veidas apsiniaukė. Žuvusiųjų skaičius auga.

Ji vėl žvilgterėjo į didėjančią savanorių eilę. Nė vieno ši žinia nenubaidė. Laisvės troškimas stipresnis už mirties baimę. O laisvė jau arti. . . Dar vienas spustelėjimas ir atėjūno batai nebetremps gimtosios žemės.

Adjutantas, pasivadindamas slapyvardžiu, duoda kažkam telefonu įsakymą pasiūsti, kur reikia, pagelbą.

* * *

Ji buvo išėjusi namo pasilsėti. Antra naktis be miego. tačiau ji nebegali užmerkti akių. Užtvinęs jos širdį džiaugsmas ir išjaudinti nervai neleidžia užmigti. Ir visi štabe atsisakinėja poilsio. Pereitą naktį ji varu išvarė adjutantą porai valandų pasilsėti. Jis vos bepajėgė kalbėti. Taip buvo išvargęs. Tačiau jo veidas tebešvietė.

Ne, ji nenustygsta namie. Eina atgal į štabą ir galvoja, kodėl ji tokia lengva. Kažkokia jėga ją kilnoja ir neša, kaip plunksną. Žmonės, žiūrėdami į ją, pagarbiai nusišypso. Nes jie mato trispalvę juostą prie jos švarko rankovės prisegtą. Kai kurių žvilgsniai reiškia neapykantą ir baimę. O ten toliau, Mickevičiaus gatve, vos bepavilkdami kojas, slenka belaisviai. Pilki, iškan-

kinti šešėliai.

Vytauto Didžiojo muziejaus bokšte jau plėvésuoja Vytis. Paskutinis besileidžiančios saulės spindulys pagerbė Nežinomojo Kareivio kapą.

«Marija, Marija, skaisčiausia lelija», sidabriniais garsais suskambino varpai vakarinę malda.

Gal rytoj jau prasidės tikras Nežinomojo Kareivio kapo pagerbimas. Naujas gyvenimas vos teprasideda.

Tra—ta—ta—ta. . . nuaidėjo gatvėje. Aldona žvilgterėjo į gatvės sankryžą. Nagi, tanko vamzdis į ją nukreiptas. Instinktyviai pritūpė ji prie kiosko. Nutratėjo pro šalį. Dar Mirtis tebekeliauja gatvėmis. Jos juodi sparnai tebeplazda viršum Lietuvos.

Adjutantas, linksmi nusiteikęs, kalba telefonu. Prie jo sėdi dvi merginos. Tai Aldonos draugės, trijulės nariai.

— Priešas skubiai traukiasi, — šnabžda viena iš trijulės Aldonai, ir jos akys juokiasi.

— Dabar galėtumet kavos išgerti, — kalba Aldona, paduodama adjutantui ir draugėms puodelį juodos kavos. Adjutantas tik gurkštelėjo ir vėl pakėlė telefono ragelį. Merginos taip pat, karts nuo karto, pavilgo lūpas ir toliau dirba.

— Panelės, padėkit man surasti mano sūnų. Trečia diena nepareina namo, — kreipiasi į merginas vidutinio amžiaus, vargingai, bet svariai apsirengusi moteris, stovinti eileje tarp jaunimo.

— Jūs manot, kad jis taip pat išėjo į partizanus? — pasiteiravo Aldona.

— Ne tik manau, bet ir žinau tikrai, panelyte. Jis atsisveikino su manim, tardamas: «Mama, aš einu vaduoti Lietuvą nuo «išvaduotojų» ir tu manęs nesulaikysi». Aš ir nemaniau jo laikyti. Tegu vaduoja. Bet jis pažadėjo kitą dieną man pasirodyti. Ir jau dvi dienas laukiu ir nesulaukiu savo balandėlio.

Aldona paprašė ją sėstis ir išgilino į sąrašus. Peržiūrėjo gyvųjų sąrašą — nerado, o žuvusiųjų sąrašė tokios pavardės neužtiko.

— Pas mus jūsų sūnus neužregistruotas, ponija, — paskelbė ji motinai.

— Bet jis turi būti, panelyte, drauge su kitais, turi būti, — tvirtino motina įstikinusi, ir jos akys klausiamai ir maldaujamai žiūrėjo tai į Aldoną, tai į sąrašą.

— Nėra, — su pasigailėjimo gaida balse nutęsė Aldona, dar kartą peržvelgusi sąrašus. — Atetkit rytoj. Gal mes turėsime naujų žinių?

Moteris kurį laiką stovėjo neryžtingai.

— O kur dedami žuvusiųjų lavonai? — pagaliau paklausė nuostabiai ramiu balsu.

Aldona krūptelėjo. Paskui nurodė miesto lavonines.

Moteris išėjo.

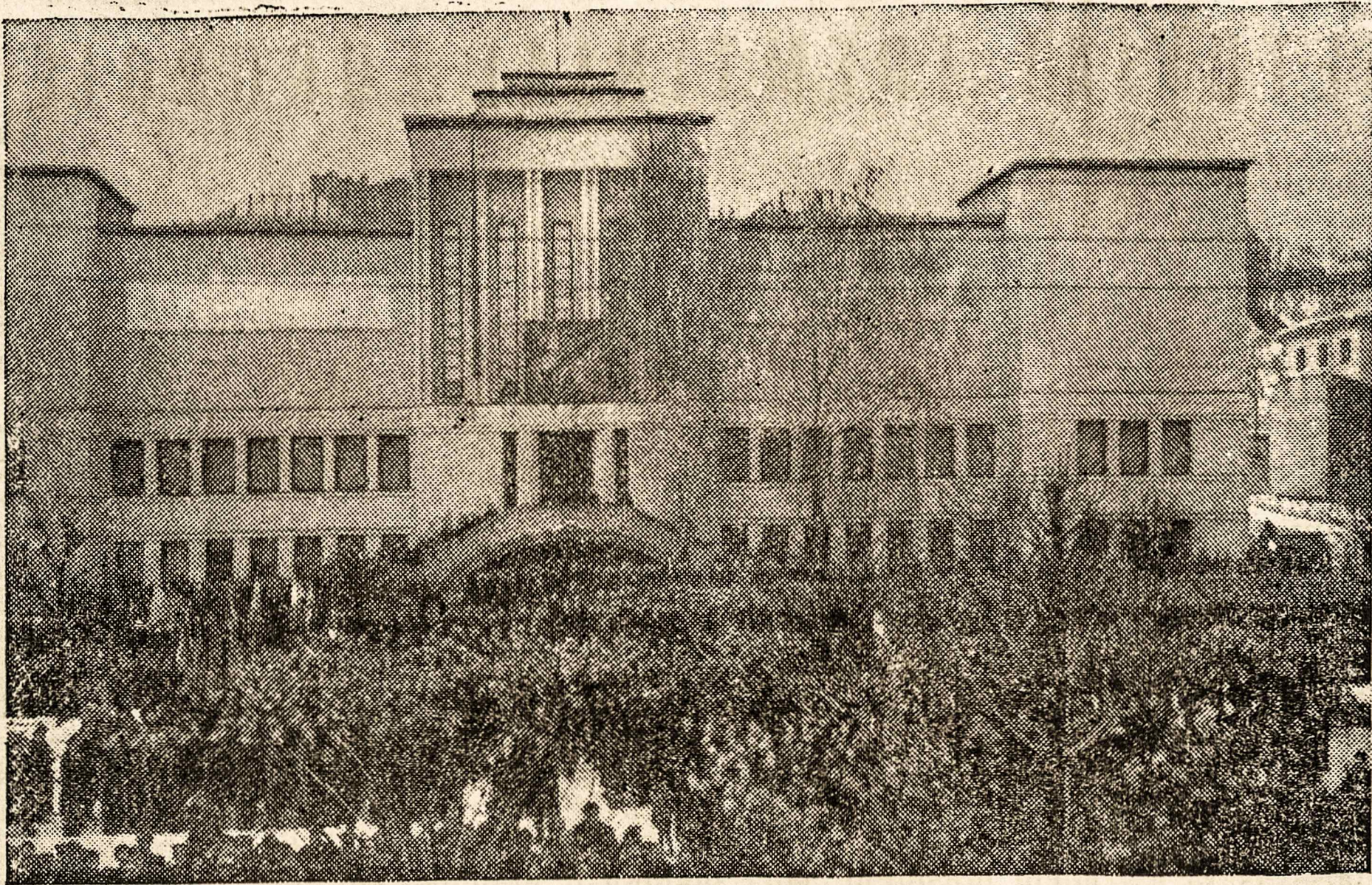
* * *

Kitą dieną vėl ji atėjo. Aldona ją pasišaukė be eilės ir pasisodino šalia savęs.

— Na, kaip, neatsirado sūnus? — paklausė. Motina nuo nuovargio taip ir sudribo kėdėje.

Kaip ji pažvelgė į Aldoną, jos akyse kovojo siaubas su viltimi. Ji pradėjo pasakoti užkimusiu balsu:

— Aš visą naktį klaidžiojau po miestą, ieškodama sūnaus. Ieškojau jo gyvųjų ir mirusiųjų

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Karo Muziejaus sodnelyje, Kaune.

tarpe. Sargybiniai mane palaikė beprote ir visur leido eiti. Kai kuriems aš rodžiau jūsų raštelių. Gyva sūnų rasti mažai besitikėjau, tad daugiau ieškojau tarp mirusiųjų. Visą naktį su žvake išvaikščiojau. Pamatau lavoną ir žiebiu žvakę, prikišdama ją prie mirusiojo veido. Dažnai mau rodydavosi, kad į mane žiūri gyvos akys. Bet tos akys man buvo svetimos. Kad žinotum, panelyte, kiek lavonų aš išvartaliojau! Kiti guli kniūpsčia. Štai šitomis rankomis aš apverčiu juos ir žiūriu bene pažinsiu kuriame veide savo balandėlio bruožus. Ne, jų tarpe savo sūnaus neradau. Tačiau jie man visi pasidarė brangūs, tie mirusieji. Lyg jie mano sūnus būtų. Kam pajėgiau, akis užspaudžiau, ir visus perženojau, kaip mažus vaikus ūmai sumigusius, nespėjusius poterių sukalbėti. Ir iš tikro, panelyte, jie, kaip vaikai, gulėjo sumigę. Lyg jie būtų, vargšeliai, nesikankinę prieš mirtį. Kai kurie net šypsojos.

Aldonai, šio motinos pasakojimo beklausant, ūmai blykstelėjo mintis: «Mirtis žudo, daug žudo. Tačiau mirstančiojo veide spindulių, tėvynės meilės ižiebtų, užgesinti nepajėgia».

— Ir nežinau dabar, ar man raudoti, ar džiaugtis, kad tarp tų mirusiųjų vaikų savo sūnaus nesuradau, — tęsė toliau moteris.

— Panelyte, o gal jus kokią žinią gavot?

Aldona palingavo galva.

— Gal dar sugriš, — ramino motina, pati tuo netikėdama. Juk mirtis tebeklajoja po visą Lietuvą. Vargšės motinos.

— Tai vėl einu ieškoti, — tarė motina ir silpnai paspaudė Aldonos ištiestą jai ranką. Visai instinktyviai Aldona tą ranką paglostė. Ir jai pasirodė, kad tai ne ranka o sušalęs drebantį paukščiukas. Bet motinos veidas buvo beveik ramus.

Atėjo žinia, kad priešas toli nublokštas, ir vis traukiasi artyn prie savo žemės.

Pavakare toji moteris vėl pasirodė štabe. Ji be eilės priėjo prie Aldonos ir tarė jai šypsodamasi:

— Panelyte, atsirado mano sūnus. Gyvas balandėlis, gyvas. Ir linksmas, kaip visados. Nebe-

teks šianakt man su žvake klaidžioti. «Mama, tu man grabnyčią žiebei», — juokėsi išdykėlis iš manęs, kai papasakojau jam apie savo naktinį ieškojimą. «Dar man ne laikas, mama, mirti. Giltinės dalgė atšipo, o mano kaklas kietas». Ar ne išdykėlis, panelyte, tas mano sūnus?

— Tai kur jis buvo? — paklausė, džiaugdama motinos laime Aldona.

— Jis buvo su savo draugais Fredoje. Ir ten štabe užsirašė... Ir vėl aš jį išleidau, panelyte. Bet jau aš esu rami. Kad ir dabar, neduok Dieve, žūtų — perdaug neverkčiau. Aš taip norėjau nors kartą dar gyvenime jį gyvą pamatyti. Ir gavau. Tegu, tegu vėl veja priešą. Ir lai stojasi pagaliau Lietuva.

☆ ☆ ☆

APLANKYKITE

Naujai įrengtą ir
jaukiai dekoruotą
RESTORANĄ

Lietuviški valgiai. Malonus patarnavimas. Jauki aplinkuma. Pavyzdinga švara. Kainos prieinamos.

Praça Carlos Gomes, 180 - Tel. 6-2843 - S. Paulo

LIETUVIAI TREMTINIAI EUROPOJE

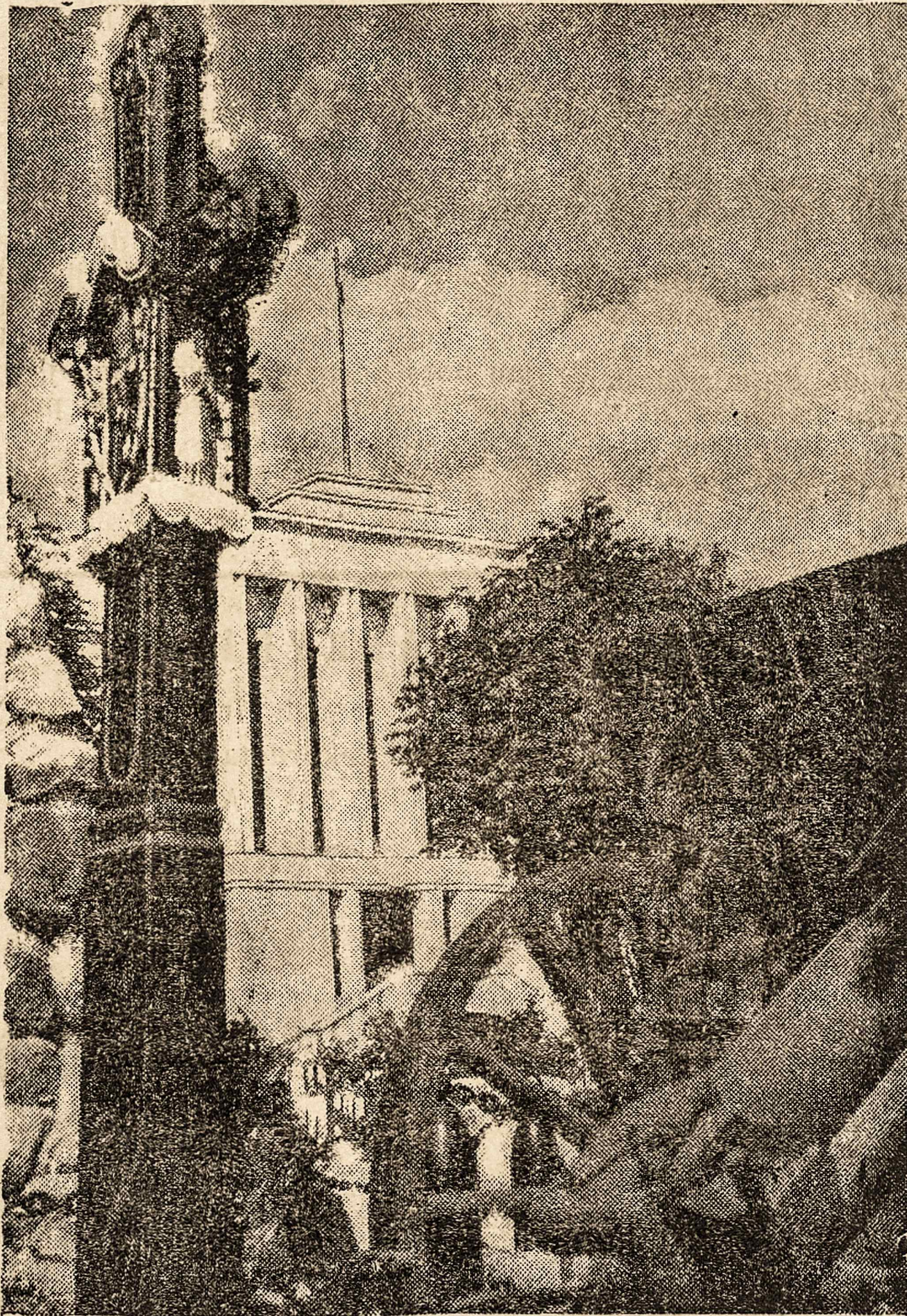
Nacinės okupacijos metu, iki 1944 metų rudens, daug tūkstančių lietuvių buvo išdeportuota iš savo gimtojo krašto, kurių dalis buvo sugrūsti į koncentracijos stovyklas (KZ), kiti įjungti į priverčiamus darbus, o dalis jaunų vyrų buvo varu apvilkti vokiškomis uniformomis ir pasiūsti į pagelbines darbo kuopas vokiečių kariuomenėje. Į koncentracijos stovyklas pateko daugiausia inteligentija ir pogrindžio - priešnacinio sąjūdžio vadai. Bet taip pat nemaža ten buvo ir jaunimo, studentijos, dvasininkų, amatininkų, dezertyrų iš priverčiamųjų darbų ir paprastų darbininkų sabotavusių prieš nacinį režimą.

Tūkstančiai jų žuvo kankinių mirtimi. Ir kiek buvo įmanoma surinkti dokumentuotos statistinės medžiagos, gavosi šurpi skaitlinė - 30.000! Bet ar tai jau visi lietuviai perėjusieji nacių pragarą, - tenka suabejoti. Nors ir šie skaičiai pakankamai rodo aktingą lietuvių kovą prieš nacinius pavergėjus.

1944 metais vasarą ir rudenį prasidėjo jau «savanoriškas» masinis lietuvių plūdimas į Vakarų. Daug kam atrodo keista, kad lietuviai pasi-

rinko sau gelbėjimosi keičią per Vokietiją — visa širdim neapkenčiamąją lietuvių tautos terioją nacinę Vokietiją. Nenuostabu, nes tada buvo nemalonu ir keista net patiems bėgliams. Ir todėl dabar, net praėjus keleriems metams, kalbėjus ir išsikalbėjus dėl to: — reikėjo ar nereikėjo pasitraukti iš savo gimtojo krašto? Nors kitas ir už nacius žiauresnis priešas lipo ant kulnų. Yra užjūriuose, taigi ir čia, Brazilijoje, tautiečių, kurie autoritetingai drebia: kokie ten patrijotai, kad apleidote nelaimėje savo tėvynę! Kokie jie tenai kariai - kovotojai dėl savo žemės, kad priešui artinantis dezertyravo?! Kokie jie vadai, kad ieškojo gelbėjimosi nacinėje Vokietijoje?! Tai arkliukas dažno nesusipratėlio. Ir veltui jam nurodinėtum priežastis, veltui aiškintum, nes išklauses iki galo dar pridur'a: -

Reikėjo, pagaliau, karo audrai praūžus grįžti. Tėvynei visi reikalingi. Ar gi šitie tūkstančiai studentų, mokytojų, mokslininkų, tarnautojų, darbininkų ir ūkininkų jau nebejaučia Tėvynės Meilės? Juk visada ir visos tautos išgamų turi tik viena kitą procentą, bet visos tautos dalis arti

Karo Muziejaus
sodnelyje.

šimto tūkstančių ir visų profesijų, išgamomis juk negalėjo pavirsti. O ir bailumą jiems primesti būtų tiesiog juokinga.

Lietuviai tremtiniai Europoje /dabar jau besikeliantieji į užjūrius/ iš savo gimtosios žemės išsinešė nė vien lietuviškos žemės saujelę užantyje, bet savo krūtinėse gaivalingiausia troškima, laikui pribrendus grįžti atgal! Grįžti užgrūdinta dvasia, pagilinta specialybe, įgytu mokslu, patyrimu, o jaunesnieji ir su ginklu rankoje. Laikinis pasitraukimas nėra tėvynės išsižadėjimas, nei dezertyravimas! Šitame pasitraukime svarbų vaidmenį turėjo ir pagrindinė lietuvių spauda, kuri ne tik vedė aršią kovą prieš okupantą -- vokiečių, bet buvo tautos balsas ir sąžinė. Ir ši pagrindinė lietuvių spauda jau 1944 metų liepos mėn. pirmomis dienomis pareikalavo, kad visi, tie kurie galės belstis į pasaulio sąžinę ir kelti balsą už Lietuvos išlaisvinimą, skubiai pasitrauktų į Vakarų. Visi, kuriems grėšia tiesioginis pavojus: įjungimo į sovietų kariuomenę, ar deportacija; visi, kurie buvo laikomi bolševikiniuose kalėjimuose ar prieš juos kovoję ir dešifruoti; visi tie, kurių šeimų nariai jau išgabenti -- visi privalo trauktis į Vokietiją!

«Dėl Tėvynės Meilės» jūs neturite bijoti bombardavimų ir bado, kuri rasite nacinio priešo žemėje... Tėvynei jūs esate reikalingi ir ginti jos interesus prieš kitas pasaulio tautas ir būti gyvais liūdininkais dviejų [rudojo ir raudonojo] barbarų siautėjimo!

Taip rašė tuo metu slaptoji lietuvių spauda, kuri atmetė partizaninės kovos reikšmę, kas vistiek nesuteiktų Tėvynei laisvės, o vestų tautą prie fizinio išnaikinimo. Ir -- aišku, laimėjimas būtų prieš pusėje, nors ir didvyriškiausiai kiekvienas lietuvis būtų pardavęs savo gyvybę.

Ir štai kokiu būdu ir su kokiais tikslais atsirado tūkstančiai lietuvių tremtinių mirtino prieš žemėje. Rusai po karo juos bandė visus padaryti nacių bendrininkais, bet kai šis melas jau per daug buvo neįtikinantis, pakeitė taktiką ir visokiais būdais viliojo ir tebevilioja atgal. nes gyvi jų teroro liūdininkai, kurie asmeniškai pažino komunizmo vaisius, jiems labai nemalonūs. Kartais pasiseka sužvejoti vieną kitą dvasioje palūžusį -- nepažįstantį bado ir tremtiniškojo skurdo kančių. Ir tada jie trimituoja apie «tūkstančius atgal į «rojų» grįžtančių». Ir švariausiuose grūduose pasitaiko dirsių.

Per daug užimtų vietos nupasakoti, kaip lietuviai tremtiniai Europoje atliko ir tebeatlieka savo misiją tėvynei, bet apie jų dažnai net ir jėgas pranešančius darbus su dideliu nusistebėjimu ir atjautimu skelbia visa demokratinė Vakarų pasaulio spauda.

Saujelė lietuvių patekusių į Švediją, dirbanti sunkiausios darbus miškuose, vis tik sugebėjo per Švedijos spaudą įgyti didelių simpatijų savo pavergtai tėvynei. Taip pat ir Danijoje, Belgijoje, Prancūzijoje. Visur jie per savo ir vietinę spaudą, demaskuoja diktatorių kraugeringumą ir kelia balsą prieš raudonąją barbariją.

Bet tai tik saujelei tepasisėkė prasiskverbti į šitas ramias šalis. Visuma liko Vokietijoje ir jų nuveiktiems darbams neužtektų ir keletos tomų. Tenai juos lankė tūkstančiai užsienio žurnalistų, diplomatų, politikų ir visi su nuostabia pagarba nusilenkė prieš šitą «laisvanorių tremtinių» lietuvių patrijotą, kuris dėl savo tėvynės pajėgia tiek iškentėti.

Pirmaisiais po karo metais Vokietijoje, žiauriausiose (jos ir dabar mažai pagerėjo) sąlygose buvo per 2.000 studentų. Susikūrė organizacijos, spauda. Niekas iš kitų tautų tremtinių neturėjo tiek gerų laikraščių, o šimtai išleista knygų. Šimtai ir tūkstančiai baigė mokslus, įsigijo profesijas, specialybes, sukūrė šimtus savų mokyklų, gimnazijų. Ir visur dirbo be jokio atlyginimo. Nuskurę, sušalę, badmiriai, tiek profesoriai, studentai, mokiniai ir mokytojai. Badaudami, šaldami, cementinėse arklydėse gyvendami dirbo, švietėsi, mokėsi ir kartu kovojo ne tik su gyvenimo sunkumais, po perleistų karo audrų, bet kovojo kieta, atkaklią kovą šaukdami visam kultūringam pasauliui, liūdydami didžiąją ir baisųjį raudonųjų tironų barbarizmą.

Todėl kas šiandien drįsta mesti priekaištą, kad ar ne vistiek buvo žūti bolševikiniame koncentracijos lageryje, arba greta partizano Lietuvos miškuose, tas gal ir nesąmoningai trokšta lietuvių tautos pražūtis. Lietuvos partizanais yra tik tie, kuriems grėšia tiesioginis asmeniškasis pavojus, ištrėmimas arba mirtis; tik tie brangiai parduoda savo gyvybes, bet savo krauju nušlaksdydami tėvynės dirvonus, patys gerai žino, kad jokių savo didvyriškumo žygiu to priešais Lietuvos neišvairys; nors jiems nėra kito kelio, kito pasirinkimo. Ir šiuo metu tų didvyrių kraujas tik daugiau užgrūdina tautą, tik dar labiau ragina ir tremties lietuvių užmiršti savo badą, šaltį, skarmalus ir vargą; ragina atkakliau ir ryžtingiau jungtis prie bendrosios ir Sventos tėvynės laisvinimo kovos! Jau prieš dvejus metus lietuviai gyvenantieji Europos tremtyje, buvo pavadinti «Lietuvos Laisvės Kovų Ambasadoriais». Tai nebuvo tuščias žodis, bet įgytas dideliu užgrūdintu darbu.

Politinė tremties prasmė jau pasiekta. Dabar lietuviai iš Europos jau sklinda po užjūrius. Didelė jų dauguma apsistojo Anglijoje.

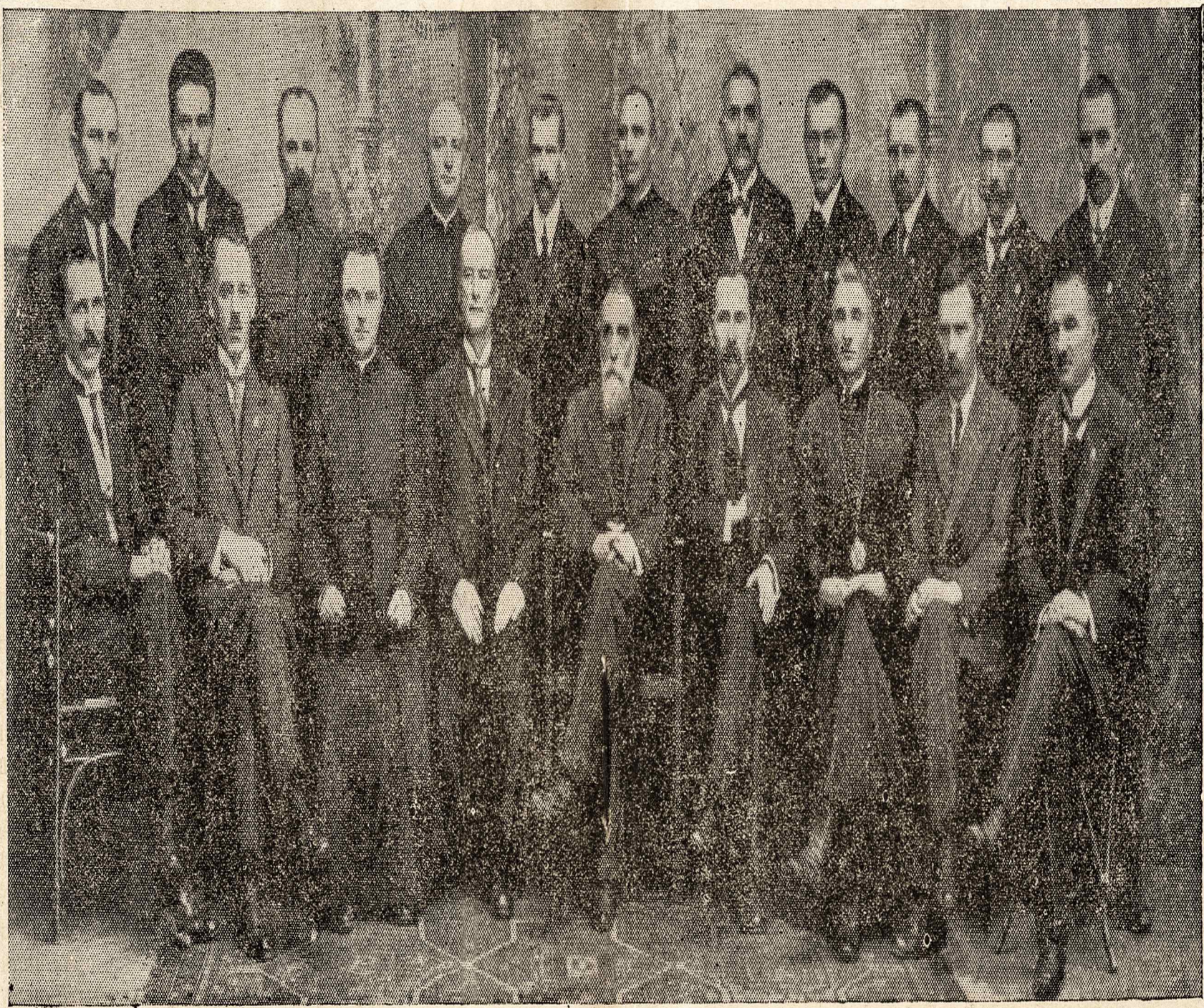
Angliją dauguma lietuvių rinkosi, kaip šalį esančią Europoje, iš kur galės, gal kaip pirmosios kregždės, pasiekti pasiilgtąją tėvų žemelę. Čia jie jaučiasi saugūs nuo totalistinės diktatūros ir žmogaus barbarizacijos. Todėl visomis jėgomis likusiu nuo sunkaus darbo laiku eina į kultūrinį, tautinį, spaudos ir visuomeninį darbą. Kas straipsniu, kas paskaita, sportu, daina, tautiniais pasirodymais stebina kitataučius ir įgyja savo nelaimingajai tėvynei vis daugiau ir daugiau draugų. Kada lietuvių intelektualų būrelis buvo nusiūstas pas vieną britą nukasti bulves, tai po darbo, šis sulaužydamas savo uždarmo tradicijas, pasikvietė juos į savo pilį, pavaišino ir stebėjosi, kad dar nematęs tokių darbščių ir kultūringų darbininkų. . .

Ir taip kiekviename žingsnyje, tremties lietuvis visur, peveik kuone be išimčių, reiškiasi ne kaip paprastas emigrantas, bet kaip «kultūringas laisvanoris tremtinys», kuris ž i n o, kas jis yra ir kodėl šiandien yra toli nuo tėvynės.

Emigranto ryšiai su tėvyne gali būti labai menki, gali jų ir visai nebūti. O tremtinys savo didžiąją sielos dalį tebėra palikęs savo tėvų žemėje. Tik jai ir dėl jos gyvena! Tik jos kančiomis ir sielvartais kenčia ir v.sose gyvenimo audrose šventai tiki vėl į ją sugrįžti, kaip į didžiąją sielos šventovę.

Toks yra tas nuskuręs, alkanas, sušalęs

(Pabaiga 12 pusl.)

LIETUVOS VALSTYBĖS TARYBOS NARIAI 1918 M. VASARIO 16 D. PASIRAŠE LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO AKTĄ. Viduryje sėdi Dr. Jonas Basanavičius (†), jo dešinėje Valstybės Tarybos pirm. buv. Valstybės Prezidentas Antanas Smetona (†), kun. K. Šaulys (†), inž. St. Kairys, Jonas Smilgevičius (†), kairėje: Narutavičius (†), vysk. J. Staugaitis (†), Dr. Jurgis Šaulys (†), Jonas Vileišis (†), iš kairės į dešinę stovi: K. Bizauskas (Sibire), J. Vailokaitis, D. Malinauskas (†), kun. V. Mironas (Sibire), M. Biržiška, kun. Petrulis (†), S. Banaitis (†), P. Klimas (†), A. Stulginskis (†), J. Šernas (†) ir Pr. Dovidaitis (Sibire).

Kryžiu pažymėti yra jau mirę.

(Sibire)

Dienos Naktys

tuvio muzikėlio rekviznotas žaseles. . .

* * *

Kelias į laisvę dygus buvo.
Anomis nevilties dienomis a. a. Dr. Jonas Basanavičius sielojosi:

«Kai mes ing dulkes pavirsime ir lietuvių kalba bus gyva pastojus, tąsyk mums ir kapuos gulėti bus ramiau.»

* * *

1915 m. rugsėjo mėn. 18 - 20 d. d., kuomet rusų kazokų paskutinės kumelaitės nudulkėjo Vileikos link, - Vilniuje dėjosi keisti ir jaudiną dalykai.

Vilniaus gatvių akmuo skaudžiai pajuto Kaizerio kaustytą batą. Sienos ir tvoros pasipuošė grafo Pfeilio manifestu. To meto lietuvis, įskaitęs vokiečių, lenkų ir rusų raštą, (lietuviško neieškok, nes nebuvo!) juokėsi ir verkė:

--Dieve, palaimink lenkus. . .

Dr. Jonas, matydamas tokią neteisybę, pasigavęs J. Kymantą ir E. Vileišienę, iškeliavo jos (teisybės!) ieškoti pas «p.» grafa, bet. . . sugrįžo tuščiomis. Tik iš vokiečių komendanto išpešė pažadą, kuris įsidėmėtinai ateities istorikui:

-Karvės, arkliai ir sandėliai paliekami savininkams.

Žinia, toje išmaldos eisenoje buvo ir Smetona. Vėliau tą «klaidą» atitaisė feldmaršalas Hindenburgas ir lietuvis skelbime rado savo vietą. Kiti pažadai taipgi buvo pildomi. Į lietuvių «Rūtos» salę suleido Kaizerio arklus ir Maišiogalos, Nemenčinės, Paberžės, Riešės valščių lie-

A. A. Dr. Jonas, kurio šimet, vasario mėn. 16 d., skausme ir liūdesyje minime 22 mirties metines, buvo tasai lietuvis, kuris anuomet, (vieniems iš mūsų žąsis bėganant, o kitiems - motinos glėbyje bebūnant), nešė «Aušros» žibintą ir užguitą lietuvių - muzikėlių vedė iš Nakties į Dieną!

* * *

Po ilgų maldavimų, pastangų ir generolo Nagevičiaus barnio:

--Šalin zuikiai! . . . lietuvis, kuris savo gyvybės ir kraujo duoklę, su kaužu, atidavė Muravjovų, Veriovkinių ir į juos panašiams «urednikų» užmačioms, pagaliau, 1918 m. vasario mėn. 16 d., pajuto tvirtesnę gimtosios žemės pėdą ir jis, drauge su Dr. Jonu, skundėsi:

«Juk ir mes esame tokie pat žmonės ir norime visomis teisėmis, priklausančiomis visai žmonijai, lygiai su mūsų kaimynais naudotis.»

* * *

Atėjo šviesesnės dienos. Nusikalėm (nors ir ne namuos) lietuvišką litą, o Kerenskis ir Ostmarkes pavedėm vaikų nuožiūrai.

Buvo statyta, kurta, b e t ? . . .

* * *

1939 m., spalio mėnesio dienomis, Adučiškio Daugėliškių, Melagėnų, Švenčionių, Tverėčiaus

ir kitų Vilniaus žemės 100.000 lietuviškos širdies ir veidų paliko vargę ir nežinioje.

Menu. Tom's lietingomis dienomis Vilniuje, Savanorių (anuomet Legionova) alėjoje, aukiškais ir, atsiprašant, kabančiu lašu panosėje nešini, išklydo žydėliai, kurie bematant įsijungę į tų raupuotais veidais (Liudo Dovydeno žodžiais: tarsi per naktį žirniai kulta) pavergėjų ir vergų eisena, kuri užsibaigė Laisvės laidotuvėmis.

Tik nesimatė brolio iš «raudonosios saulės šalies.» Į jo trijų botkuočių pločio ir ilgio žemės rėžį, į šulinio pasvyrusią svirtį, tarytum į širdį, dar giliau buvo įmeigtas bolševiko durtuvus - nuo amžių lietuviškoje žemėje.

O iš jo sukepusių lūpų, nustelbiant enkavedistų šunų lojimą, vos, vos buvo bepagaunamas skundo žodis:

--Brolau, ir aš tavo brolis. . .

Taip! Ir liko brolis ten. . . ir čia. . . savoje žemėje svetimu. . .

Ak, brolau, iš Vilniaus šalies!

Vėliau tu buvai deginamas ir šaudomas už nedadėtą vištos kiaušini, už nedamelžtą pieno litrą.

* * *

Anuomet vysk. A. Baranauskas mūsų tautos tragediją nusakė:

Visa prapuolė, tik ant lauko pliko kelios pušelės apkreivės liko.

Sakyk, brolau, ar tie žodžiai nesutampa su tavo brolio kančia Tėvynėje?

Nūdien, lyg skėriai, baigia retinti ne tik Anykščių Šilelio pušeles, bet ir gyvą žmogų - l i e t u v i !

Kenčiančioje Tėvynėje dvi sąvokos: žmogus ir medis tapo suplaktos į vieną sąvoką - Donbaso anglių kasyklų ramstį.

* * *

Skausmo mintis baigsiu Prano Vaičiūčio «Elegijos» skundu:

Bet geisčiau žinoti labai aš širdingai,
Ar bus nors toliau tau, tėvynė, geriau.
Kada, o bragiausia, tu būsi laiminga?
Kada gi kvėpuoti galėsi lengviau?

Al. Kėdainis

Vakaras

Vaitoja drėgnas vakaras ant mano rankų.
Keliu sunkias akis į tolumas pro langą.
Atsimenu tave - ir visos mintys klysta
Šešėlių gauduly į šviesią viešpatystę.

Matau skaidrius prūdus. Ajaruos l'zda. Gulbę.
Dūzgendamos aplink, bitutės medų čiulpia.
Į žiedo ugnį saulė įbėrė kodylo -
Kvėpėjimas nuo smilgų lig žvaigždžių pakyla.

Į kranto akmenis lengva bangelė šnara
Be žodžių pasaką. . . Klausytis jos taip gerai!
Staiga kažkas prisilietė lediniais pirštais:
Tai drėgnas vakaras ant mano rankų miršta.
Venącijus Ališas

BENDRADARBIAMS IR SKAITYTOJAMS

Kaip kiekvienas laikraštis, taip ir «Mūsų Lietuva», pradėdama žengti pirmuosius žingsnius, sudėjo daug vilčių į bendradarbių ir skaitytojų bičiulišką talką.

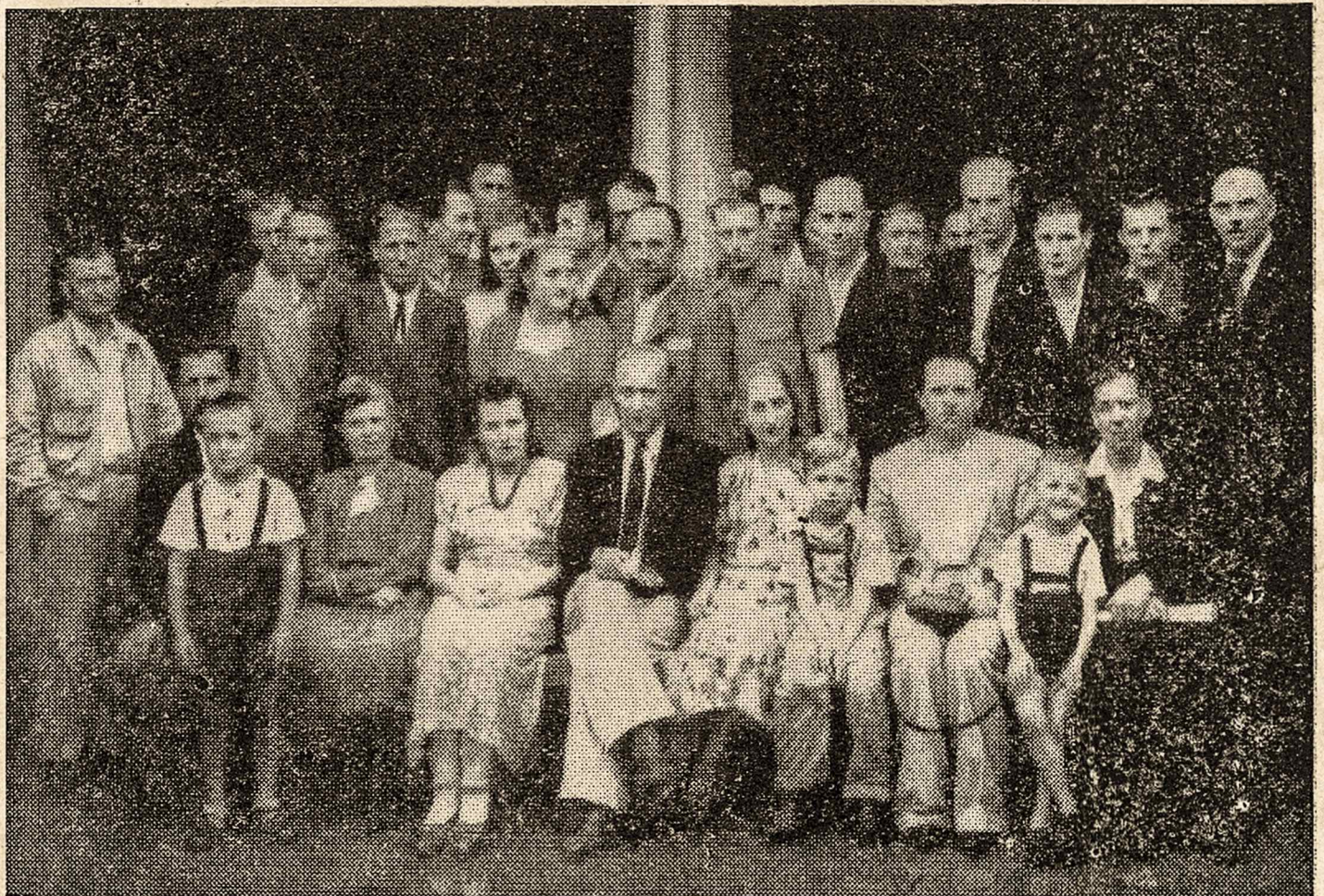
«Mūsų Lietuvos» leidėjai išėjo viešumon ne pelno ieškodami. Ne! Jie turėjo (ir turi) daug kilneanių tikslų:

apie «Mūsų Lietuvą» suburti visus geros valios lietuvius, kurie brangina ir myli garbingą Lietuvos praeitį, sielojasi pavergtos Tėvynės kančiomis ir tiki bei kovoja už laisvą, demokratinę ir Nepriklausomą Lietuvą.

Tačiau, kad toje kovoje «Mūsų Lietuva» būtų pajėgesnė, - čia reikalingas bendradarbių, skaitytojų ir bičiulių glaudus bendradarbiavimas.

BENDRADARBIAI

«M. L.» neišsitenka vien tik São Paulo ar plačios Brazilijos lietuvių gyvenimo rėmuose.

Grupė lietuvių Venezueloje, Valencios m. ir jos apylinkėje, kurie 1948 m. liepos mėn. 4 d. buvo susirinkę pasitarimui ir įsteigimui lietuvių draugijos.

Foto - Vlodo Dervojedaičio

(Atkelta iš 9 pusl.)

lietuvis DP Vakarinėje Europoje. Maža sauželė lietuvių yra ir Šveicarijoje, bet ir tenai jie reiškiasi Lietuvos laisvės kovoje, dažnai šveicarų spaudoje pasirodančiais gražiais straipsniais. Berne yra sukonzentruotas ir Dr. Geručio vadovaujamas Lietuvos Bibliografinis Archyvas.

Tremties lietuvis kur jis bebūtų ir kokiose sąlygose begyventų šiandien, minint 16 Vasario, tiki, kad tėvynei išauš pavasaris, išsisklaidys niurūs debesys ir ji vėl prisikels laisvam nepriklausomam ir šviesiam gyvenimui!

1949. 16 Vasario,
Tremtis.

Jinai pasiekia Australiją, Europą, Šiaurės ir Pietų Amerikos kraštus ir kitas šalis, kur tik yra lietuvis.

Todėl «M. L.» skiltyse gali išsitemti visi ir iš visur. Rašykite apie savo nepasisekimus ir laimėjimus, rūpesčius ir džiaugsmus.

«M. L.» nori patirti, kaip jūs Anglijoje, Kandoje, Australijoje kasate anglių, auksą, retinate runkelius ar ūkininkaujate.

O vakarais? - pamiršdami nuospaudas, miegą, - šokate «Kubilą», «Oželį», dainuojate ir vaidinate.

«M. L.» bendradarbiu gali būti kiekvienas. Tik reikia parašyti!

SKAITYTOJAI

Malonu pastebėti, kad «M. L.» bičiulių bei skaitytojų šeima diena iš dienos auga. Apie tai «M. L.» buvo rašyta.

Yra ir tokių bičiulių:

P. J. Stanevičius, iš Venezuelos, surado 4 naujus skaitytojus ir prisiuntė po 5 dolerius.

P. Valasinavičius, iš Australijos, praneša; kad jo 2 svarai pakeliui.

A. Gaulia, iš Rio, prisiųsdamas 90 cruzeirų, rašo:

«Galite tikėti, kad kuo galėdamas lietuviškai spaudai padėsiu ne tik užsiprenumeruodamas, bet kaip galėdamas platinsiu ir kitus raginsiu tuo keliu sekti.»

Tokių bičiulių yra ir daugiau.

Visiems «M. L.» bičiuliams priklauso nuoširdi padėka.

Antra. Dedame vilčių, kad tie «M. L.» skaitytojai, kurie iki šiol nėra sumokėję prenumeratos, - tą pareigą n e d e l s i a n t atliks.

Visi kviečiami talkon -- kas plunksna, kas centu.

«M. L.» leidėjai.

Laisvės keliu

31 kartą švenčiame Tautos bei Valstybės atgautą laisvę.

9 kartą švesime vėl patekę į dar didesnę nelaimę ir vergiją.

Šiandieną vėl telkiamės kartu visi be išimties, kurie jaučiamės dar lietuviais esą, kad prisimintumėm savo praeities darbus, kovas ir pasišventimą.

Karo Muziejaus bokšte negaudžia varpas.

Ties Nežinomojo Kareivio kapu nesmelkia dūmai.

Giesmę -- Marija, Marija. . . giedame slap-
tai, tik mintyse. . .

Kas gali mums išaiškinti erškėčiuotų, kru-
vinų takų prasnę? . .

1918 metais Lietuva buvo alinama galingų
okupantų. Ji merdėjo gaisrų griuvėsiuose ir tū-
nojo apkasų išraižytuose laukuose ir giriose.

Tačiau Vasario 16, 1918 m., nedidelis būre-
lis lietuvių, tėvynės mylėtojų, balsiai, drąsiai
t a r é :

—Lai gyvuoja laisva, nepriklausoma LIETU-
VA!

Žodis tapo kūnu. . .

Kuo jie vadovavosi?

Daug patriotų vadų ruošė tam dirvą.

Nemaža savanorių knygnešių vykdė gyvenim-
an jų obalsius.

Nemaža kilnių tautiečių kentėjo ir mirė to-
limam Sibire, kovodami už savo tautos laisvę, už
lietuvišką knygą, už tikėjimą.

Kaimo paprasti žmonės — ūkininkai bei dar-
bininkai, tiek vyrai, tiek moterys, — štai toji ka-
riuomenė, kuria pasitikėdami apie drąsūs vyrai
galėjo mesti pasauliui tą revoliucinį sprendimą.

Didingi buvo laikai.

Prasidėjo kova Dovydo su Galiotu. . .

Kokiu būdu galėjome mes atsispirti iš visų
pusių puolant pranašesniems priešams?

Iš rytų — raudonieji maskoliai.

Iš pietų — «šlektelės» lenkai.

Iš vakarų — vokiečiai bermontininkai.

Iš šiaurės — broliai latviai.

Tačiau stebuklas įvyko: beginklis piemenė-
lis Dovydas nugalėjo plienu šarvuotą Galiotą.

Priešai buvo išvaryti už tėvynės ribų. Tik «poną»
Želigovskį išgelbėjo aliantų komisija ir neleido
jo sutriuškinti: tokiu būdu lenkai užvaldo mūsų
sostinę Vilnių. Toliau, sudarę su visais įsibrovė-
liais (apart lenkų) taikos sutartis, pradėjome
tvarkytis viduje.

Kiek gražių užsimojimų!

Kiek entuziazmo!

Steigiamojo Seimo Konstitucija. . . Žemės
reforma. . . Švietimo rūmų steigimas. . . Privalo-
mas pradžios mokslas. . . Žemės ūkio kėlimas. . .
Pramonės ūgdymas, miestų statyba, keliai, Ligo-
nių Kasos -- darbo žmonių draudimas ligoje ir
senatvėje, savasis laivynas, moderniškas Klaipė-
dos uostas, Nepriklausomybės paminklinės baž-
nyčios statyba, tautos paaukojimas Dieviškajai
Širdžiai. . .

Kodėl mes netekome viso?

Už ką mūsų tėvai, broliai ir seserys tūks-

tančiais žudomi, žiauriausiais būdais kankina-
mi tiek namie, tiek Sibiro ledynuose

Už ką mūsų sesių rūtų vainikėliai mindomi
purvinais maskolių — mongolų batais?

Už ką mūsų moterys verčiamos sugyventi
su bolševikais?

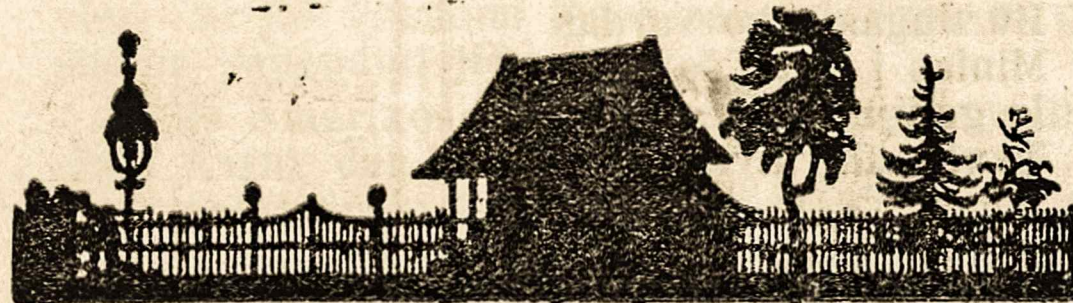
Kodėl, o kodėl, Visagali, nepagaili nei kū-
dikių. Juk jie dar nenusidėjo Tau?

Argi jau skirta šitai ir kitai kartai žūti ty-
ruose ir neberegėti savo tėvynės?

O Dieve! Juk Tu pasigailėjai net tas tautas,
kuri Tave nukankino, prikale prie kryžiaus; ku-
ri šaukė, kad Tavo kraujas kristų ant jų ir ant
jų vaikų? Vienok Tu pasigailėjai jų ir gražinai
jiems tėvynę.

Dieve, pasigailėk ir mūsų! . .

(Dėl vietos stokos šį rašinį teko sutrumpinti.
Red.)

MŪSU KAINOS

atatinka mūsų

PAGAMINTU

BATU tikrai

vertei

Neleiskite savęs apgauti išviršine išvaizda.
Mūsų įmonė žinoma visame krašte, visados
pateikia vertingus gaminius.

Aukšta kokybė
Didelis patvarumas
Gera išvaizda

CALÇADO JONAS

JONAS VIGELIS

FAB. RUA S. CAETANO, 862 - 809 - TEL. 9-4882

LOJA: AV. ZELINA, 73

FRAGMENTAS APIE LAISVĘ

Buvai tu ne viešnia,
Sava manoj šaly.
Ir nežinau, ak — ne...
Kur šiandien gyveni?

Kieno laukais, pagojais,
Gailias raras brendi?
Kur ilsies? Apsistoji?
Kur prieglauda randi?

Tiek amžių saugojai
Lietuviškus namus,
Kur šiandie tu klajoji?
Kodėl apleidai mus?

Tau meldėsi lietuvis,
Tave krūtinėm gynė...
Sunkioj kovoj už būvį —
Buvai šviesi Aušrinė.

Burtingas tavo vardas
Minias į kovą šaukė,
Ir genijus ir vergas —
Tavęs, tik tavęs laukė!

Seniai, prieš daugel metų
Buvai svetur išvykus. —
Tauta merdėjo, seko...
Gyvybės sultys nyko...

O kai prieš metų trisdešimt
Grižai prie Nemunėlio, —
Osanna in excelsis!..
Giedojome tau vėlei.

Osanna in excelsis! —
Kartojo girios, kloniai,
Į šviesią saulę kelsis
Laisvų laukų artojai.

Ir Vyčio žirgas šuoliais
Apskriejo žemę mūs.
Ir skambios dainos brolių
Sugrižo vėl pas mus.

Aukų... ak, daug aukų
Sudėjo tau tauta!
Suklupom prie kapų —
Su pagarba šventa.

Krauju dėmė nuplauta,
Kiek daug gilių žaizdų!..
Ir vėlei laisvą tautą —
Vedei laisvu keliu.

Laisvi prie tavo kojų
Sudėjom vainikus,
Sugrižome — artojais
Į žydinčius laukus.

Ir kūdikio čiauškėjime
Ir vyturio maldoj,
Pavasarių žydėjime —
Tu gyvenai tautoj.

Šviesiau net saulė šviefė,
Balčiau žydėjo sodai,
Kai širdis širdį kvietė —
Tyros brolybės godom...

Kasmet gražesnės dienos
į mūsų langus žvelgė,
Kasmet skambesnės dainos —
Prie plūgo ir prie dalgio...

Ir buvo... Ak, atminti, —
Suvirpa plunksna rankoj...
Užplūsta baisios mintys,
Jautiesi silpnas, menkas...

Nes tu ir vėl apleidai
Lietuviškas sodybas...
Vėl pavergėjo kardas
Ant tėviškėlės kybo...

Ant blizgančių durtuvų
Vergovė atkeliavo...
Ak, srūva kraujas, srūva...
Ne beržo ir ne klevo...

Ak, dieną naktį — šúviai!..
Ak, dieną naktį — kraujas...
Beviltiškai — už būvį
Ten partizanai kaujas!..

Pragirgžda metai klaikūs,
Akis vis traukia toliai;
Kada sugrįši LAISVĖ? —
Ar veltui krinta broliai?

Ar veltui kančios, kraujas...
Mirtis... Tremtis... Vergovė...
Ar veltui upės sraujos —
Laukus krauju nuplovė?...

Bet ne! Veltui nežūva —
Net menkas vabalėlis...
Skriaudėjų sostai griūva!
Iš purvo žiedas kelias!..

Tikėkime — sulauksim
Dar laisvės žiburelio,
Iš tolimiausių tolių —
Atgal surasim kelią!

Iš taigų siaurės polio,
Australijos laukų, —
Namo sugrišim broliai
Visų, visų kraštų!

Ir -- tu ne kaip viešnia, --
Laisvos tautos širdy!
Nes amžiais ne, vai ne! --
Neliksime tremty!

Osanna in excelsis! --
Kartos vėl girios, gojai...
Į šviesią saulę kelsis --
Laisvų laukų artojai!

1949. Vasaris, - Brasil.

Lietuvos klausimas Tarptautinėje politikoje.

Gyvename ketvirtuosius metus, kaip pasibai-gė vienas iš didžiausių pasaulinių karų, kuri su-vienytos sąjungininkės valstybės kariavo ir lai-mėjo, kad atstatytų teises ir laisvę tų tautų, kurios prarado savo nepriklausomybę, prasidėjus didžia-jai vokiečių karo invazijai 1939 metais rugsėjo mėn. 1 d. Šieji karo tikslai sąjungininkių valsty-bių buvo iškilmingai paskelbti 1941 m. rugpiūčio mėn. 14 d., vadinamoje Atlanto kartoje, kurios trečiasis str. skamba šitaip: «Jie gerbs visų tau-tų teises pasirinkti valdžios formą po kurią jos nori gyventi; ir jie nori matyti atstatytas suvereni-nes teises ir nepriklausomą valdžią visų tų, ku-riems jos buvo prievarta išplėstos.»

Kai sugriuvo vokiečių okupacinė valdžia dau-gelyje Europos kraštų ir pačioje Rusijoje, Sovietų valdžia nei vieno momento ir galvos pasukti ne-pabandė dėl pernelyg «romantiškų» sąjungininkų karo tikslų ir pasižadėjimų, kuriuos ji labai gera valia buvo prisiėmusi dar tada, kai vokiečiai iš Rusijos žemės darė «niekeno žemę». dabar ji el-gėsi pagal žymiai naudingesnę ir praktiškesnę, vi-sų grobikų išmėgintą, būdą: «Kas mano, tai ma-no!» Paskatinta savo neginčijamų pasisekimų, Sovietų valdžia, ilgai nelaukus, savo «gero ape-tito» politiką perkėlė ir toliau į Vakarų: t. y. už tų ribų, kurias faktiškai Raudonoji Armija buvo užėmusi. Ši politika, atrodė, turėdanti pui-kų pasisekimą, kol dar demobilizuojami ir lei-džiami į namus amerikiečių kareiviai džiaugėsi sulaukę taikos, ir Vakarų Sąjungininkai kalbėjo apie nesugriaunamą laimėtojų vienybę, nedalo-mą taiką ir daugelį kitų gražių dalykų.

Niekas negali užginčyti ir nepripažinti tų gyvenimo padarinių, padėties ir santykių, ku-riuos sukuria ir padaro efektingas ir meistriškas plikos jėgos ir smurto politikos panaudojimas. Bet taip pat niekas negali tvirtinti, kad dėl to būtų galima išbraukti iš žmonių ir tautų sąmo-nes įstatymų, ir tarptautinių sutarčių šventumą, nors kažin kiek kartų tie įstatymai būtų pažeisti. Ir juo mažiau įtikina tie, kurie nusikalstamajam darbui visuomet ieško pateisinamųjų teisiškų priežasčių ir nori, pav., mums įrodyti, kad mūsų žmonės nebuvo ir nėra prievarta treniami į Si-birą, bet kad «jie ten išvyko laisvu noru ieškoti pelningesnio darbo».

Todėl mums yra nepaprastos reikšmės mū-sų klausimas tarptautinės teisės požiūriu ir jo pa-dėtis tarptautinėje dabarties politikoje. Sovietų S - gos visos pastangos ir bandymai įvairiomis progomis įrodyti pasauliui, kad Baltijos valstybių likimas nebesąs joks tarptautinis klausimas, o tik Rusijos vidaus reikalas, iki šiol nedavė jokių vaisių. Trys Baltijos valstybės, kurios per visą šimtmečio ketvirtį viso pasaulio buvo pripažin-tos nepriklausomomis, iki šiai dienai yra J.A.V., D. Britanijos ir 34 kitų valstybių tebelaikomos kaip suverėninės ir savystovės valstybės.

1939 m. vasarą, prieš kiliant karui, anglų ir prancūzų delegacijos Maskvoje vedė derybas su Sovietų vyriausybe, kad pasiektų susitarimą prieš vokiečių tolimesnius agresyvinus planus. Kaip žinia, šioms deryboms tabevykstant, už ki-

tų durų tęsėsi kitos derybos. Prancūzams ir anglams dar tebesėdint Maskvoje, staiga, rugpiū-čio 23d., buvo pasirašytas garsusis Sovietų - Vo-kiečių nepuolimo paktas, kuris davė pradžią ka-rui, o taip pat, pagal slaptą to pakto priedą, So-vietai, už draugišką laikyseną Vokietijos atžvil-giu, «nusipirko» sau laisvas rankas Pabaltijo val-stybėse. 1940 m. birželio mėn. 14 d. Sovietų Są-junga įteikė Lietuvai ultimatumą ir, sulaužyda-ma visą eilę sutarčių, kuriomis buvo pagrįsti Lie-tuvos ir Sovietų Są - gos tarptautiniai santykiai, okupavo visą kraštą. Vėliau, enkavedistų prie-žiūroje, buvo vykdomi rinkimai, siunčiamos dele-gacijos į Maskvą ir paskelbtas Lietuvos įjuagi-mas į Sovietų S - gą.

Vos praslinkus dviem dienom po vadinamų-jų «rinkimų», J.A.V. valst. d - to sekretorius Su-mner Welles, 1940 m. liepos 23 d., padarė oficia-lų pareiškimą apie J.A.V. nusistatymą Baltijos valstybių įvykių atžvilgiu, nurodydamas; kad tri-jų Baltijos respublikų nepriklausomybė ir terito-rijaliniai interesai yra vieno iš didžiųjų tų res-publikos kaimyno apgalvotu būdu naikinami. «J.A.V. tauta visuomet stebėjo šiųjų Baltijos vals-tybių nuostabų progresą su simpatija ir intere-su, ir yra nusistačiusi prieš plėšikiškus aktus, vis vien - ar jie vykdomi jėgos panaudojimu, ar grą-sinimu panaudoti jėgą.»

Šis Amerikos nusistatymas, prieš pasibai-giant karui, dar kartą įsakmiai Valstybės D - to buvo patvirtintas 1945 m. kovo mėn. 4 d. sek. pareiškimu: «Pagal J.A.V. nusistatymą Baltijos valstybių padėtis yra visai nepasikeitusi, taipgi ir net po Jaltos konferencijos.» Panašią laikyse-ną užėmė ir D. Britanijos vyriausybė. Sąryšy su tuo didžioji dalis mūsų diplomatinų ir konsu-larinių atstovų iki šiai dienai eina savo pareigas ir yra laikomi teisėtais Lietuvos atstovais. Kai So-vietų konsulariniai tarnautojai Amerikoje pabandė atstovauti Baltijos valstybių piliečių interesus, ypač mirusių giminių paveldėjimo reikalus, Valstybės Departamentas išleido 1948 metais kovo mėn. 26 dieną aplinkraštį Valstybių gubernatoriams, įsak-miai nurodydamas, kad Sovietų S-gos konsulari-niai atstovai neturi jokių teisių atstovauti Balti-jos valstybių žmones.

Sovietų S-gos vyriausybė bandė keletą kar-tų «šmugelio» keliu prave-ti bent tylų pripažini-mą savo teisių į Baltijos kraštus, bet kiekvieną kartą nesėkmingai. Taip Nuernbergo teismo me-tu Vakarų sąjungininkų teisėjai nedaleido, kad rusai naudotų aktuose išsireiškimus, tarsi, jie ats-tovautų Baltijos valstybių tautas. Šią atsisakymą viešai pareiškė vyr. teismo teisėjas Jackson ofi-cialiu raštu, 1945 metų spalio mėn. 15 dieną Ber-lyne. Sekančiais metais į Paryžiaus taikos kon-ferenciją liepos mėn. 29 d., Molotovas staiga atsi-vežė tris «šviežiai iškeptus» Baltijos valstybių už-sienių reikalų ministerius. Konferencijos darbu parengiamoji komisija betgi sutiko juos įleisti, tik nusibraukus šiuos titulus.

Iš viešosios UNO tautų tribūnos Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardas pradėta dažnai minėti. Paskutiniosios Paryžiaus konferencijos metu Bel-gijos atstovas Spaak ir Anglijos atstovas Hector Mc Neil akyvaizdžiausiu būdu nurodė Baltijos valstybes, kaip Rusijos grobuoniškumo aukas.

Ir daug kitų tarptautinio gyvenimo faktų ir oficialių pareiškimų neginčijamai užakcentuoja, ypač paskutiniaisiais metais mūsų kovos dėl krašto nepriklausomybės atstatymo teisėtumą ir

16-TOS VASARIO PROGA

Šiomet lietuvių išeivija mini 31 metus nuo Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo akto. Švesdami tą brangią sukaktį, drauge prisiminsime mūsų tautos garbingą praeitį, nuveiktus darbus ir klaidas bei nustatysime ateities veikimo gaires.

Tas, ypač, svarbu šiandien, kuomet mūsų tautai, daugiau negu kuomet nors, grėsia pavojus būti nušluotai nuo žemės paviršiaus. Bet lietuviai jau daugel kartų prieš puolimus atrėmė, tai ir ši kartą atrems. Lietuvių tauta ilgą amžių vaidino didelį vaidmenį tarpe Rytų ir Vakarų. Daugel kartų Europa buvo apginta nuo totorių. Jos sienos buvo nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Bet, laikui bėgant ir jos kaimynams stiprėjant, Lietuva tapo užkariauta ir pavergta. Laimei, mūsų tautai nebuvo lemta sutirpti kitų tautų tarpe, nes ją išsaugojo papročiai, kalba ir, pagaliau, nebuvimas didelių socialinių skirtumų. Tuo būdu, nors nepriklausomybė buvo išplėšta, tačiau lietuvio dvasios niekas nepalaužė. Jis pamylo laisvę, jos neišsižadėjo. Ir štai, užėjus pirmajam pas. karui, jis suprato; kad atėjo patogiausias laikas siekimams įgyvendinti. Momentas buvo pagautas daugiau negu tinkamas ir po nenuilstamų pastangų, 1918 m. vasario mėn. 16 d., vadovaujant Lietuvos Tautinio Atgimimo Kūrėjui-Patrijarchui Dr. J. Basanavičiui, tapo paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė. Lietuvių tautoje buvo džiaugsmo. Jaunas ir senas ėmėsi atstatymo darbo. Per trumpą laikotarpį mes ne tik pasiekėm, kaip kultūriniai, — taip ir ekonominiai, senesnių Europos valstybių lygio, bet nekurias iš jų ir pralenkėm.

Bet laikui bėgant, agresingi kaimynai: rusai ir vokiečiai negalėjo pakęsti Lietuvos žydinčių laukų. Ieškojo progos vėl pavergti, o tautą įkaltinti. Nerasdami priežasčių, 1940 m. rusai okupavo, o vėliau - vokiečiai. Dabar, nuo 1944 metų, Lietuva neša sunkią rusų vergovę.

Ir šandien mūsų Tėvynės likimas, atrodo, lyg laivas, audros nublokštas į tolimus šiaurės vandenynus ir įstrigęs į tirštą ledų išą. Ar ledai sustingę ir sutriuškinę laivą, amžinai jo liekanas sukaustys, — arba bangos išsklaidys ledus. Tuomet vėl jis galės laisvai plaukti, tikrųjų šeiminkų vairuojamas! Kaip jūros bangų eigą sunku numatyti, — taip sunku numatyti; kuomet ir kaip pasaulio gyvenimo bangos palies mūsų Tėvynės likimą. Ir vis dėlto, kol tos bangos po didžiosios audros dar nenurimo, tai tikėkime; kad jos ir šiaurės ledus pajudins.

tuo pačiu mus skatina dar didesnėmis pastangomis kovoti dėl mums šio švento reikalo.

Juk šiandien niekam nepaslaptis, kaip paskutinių pasaulio reikalų eiga rodo, kad Sovietų pokarinė «gero apetito politika» atsimušė į Amerikos ir visų kitų laisvųjų pasaulio tautų «kietų dantų» politiką. Daugelis pasaulio reikalų dar vis tebelaukia tikrųjų sprendimų, bet jau visai skirtingose sąlygose, negu 1945 meta's gegužės mėn. 8 dieną. Mūsų valstybės likimas yra aiškiai raidėmis įrašytas į neišspręstų tarptautinės politikos uždavinių skaičių. Šitai duoda mums realias viltis ir pasitikėjimą mūsų darbų tikrumu ir galutine pergale.

Tos mintys turėtų vienodai jungti — dešinę ir kairę! Norėdami tarpusavy vienybę įgyvendinti, - visų nusistatymų tautiečius, kurie pripažįsta laisvą ir nepriklausomą Lietuvą, burti į vieną bendrą sambūrį — organizaciją, kuri rūpintųsi

Al. Polišaitis,
Lietuvos Konsulas
São Paulyje.

lietuvių tautos vienybe ir Lietuvos laisve bei nepriklausomybe.

Nepraraskime vilties ir pasitikėjimo savimi. Lietuvių teisė į laisvę prieš nesunaikinta.

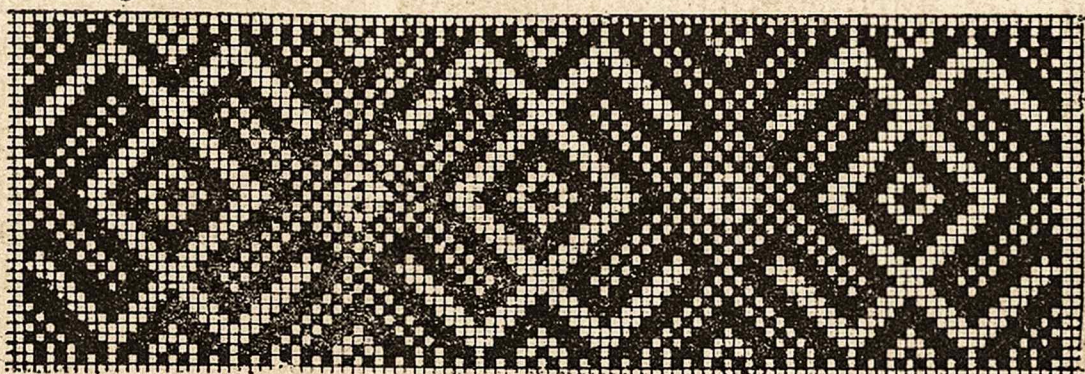
Tiesa, jis daugeliui užčiaupė burnas, bet iš Vakarų - Didžiųjų Demokratijų pripažinimo neišgavo ir mūsų laisvės byla nėra užbaigta.

Minėdami 31 m. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, suburkime visas pajėgas. Savo širdyse pagerbkime žinomus ir nežinomus tautos kovotojus ir kankinius. Sąžiningai, kaip kovojančios tautos rinktiniai nariai, eikime savo pareigas, kol mūsų šventas reikalas bus laimėtas, tikėdami su poetu:

O vienok gi kada, prisikels LIETUVA. . .

Lai gyvuoja naujoji mūsų išeivijos tėvynė - Brazilija bei laisva ir nepriklausoma Lietuva!

A. P.

VISAME PASAULYJE

KOMUNISTAI PASMERKĖ KARDINOLĄ MINDSZENTY.

Vasario mėn. 8 d. komunistinės Vengrijos vyriausybės teismas nubaudė visam amžiui kalėjimu kardinolą Mindszenty, drąsiausią katalikų teisių gynėją Vengrijoje.

Raudonoji diktatūra, norėdama įsitvirtinti Vengrijoje, politinę opoziciją likvidavo 1947 m.

raudavosi apie jų gyvenimo rūpesčius ir sunkumus, o rytojaus dieną susilaukdavo netikėtos paramos. Komunistai negalėjo pakęsti kasdien augančios kardinolo įtakos liaudyje. Nutarė jį sulikviduoti, apkaltinant valstybės išdavimu. Dar prieš teismą buvo siūlę kalėjime esančiam kardinolui išvažiuoti užsienin. Kardinolas atsisakė pasitraukti ir pasiryžo kentėti.

Vengrijos kardinolas Mindsezenty.

Nesenai «sutvarkė» luteronų bažnyčios vadovus. Vienintelė opozicija, kovojant už katalikų laisvą pasireiškimą, pasiliko Katalikų Bažnyčia vadovaujama kardinolo Mindszenty, kuris ir naciams karo metu buvo patekęs į nemalonę ir keletą mėnesių, ligi karo pabaigos, išbuvo kalėjime.

Savo kilme kardinolas yra ūkininko sūnus, 56 metų amžiaus, nepaprastai žmonių mylimas. Jis kaip paprastas kunigas, pasilikdamas nepažįstamu, eidavo į žmonių tarpą. Jaunų ir senų tei-

Kaip visi kaltinamieji yra bolševikų žiauriai kankinami, taip pat ir kardinolas Mindszenty, buvo kankintas, narkotizuotas, kad prisipažintų nepadarytų nusikaltimų. Komunistai, norėdami Vengrijos katalikų atsparumą palaužti, privalėjo pirmoj eilėj sukompromituoti jų vadą. Tačiau laisvasis pasaulis labai gerai pažįsta ir žino, kokie yra komunistiški teismai. Todėl iš visų kraštų pasipylė protestai prieš raudonųjų barbarų žygius. Protestavo ne vien katalikai, bet protestantai ir kitų religijų

atstovai, demokratiškos valstybių vadai, kaip Trumanas, Bevin, Schuman ir kt. Šis kardinolo Mindszenty nuteisimas bus iškeltas ir Jungtinių Tautų Organizacijoje, balandžio mėn., New Yorke.

Vengrija, žinoma, darė ką Maskva liepė, susilauks politinių ir ekonominių spaudimų. Popiežius visus tuos, kurie koku nors būdu bendradarbiavo kardinolą suimant, ar jį teisiant, ekskomunikavo: tai yra atskyrė nuo Kat. Bažnyčios.

— Kaip praneša spauda, Vengrijos komunistai suklastodami kardinolo Mindszenty parašą, parašė provokacinius laiškus.

Tą pareiškė pabėgę iš Vengrijos asmenys, kurie buvo įpareigoti, klastojant kardinolo rašyseną, parašyti tuos kompromituojančius laiškus.

LENKAI APIE LIETUVIUS

Tarptautinių Reikalų T. Institutas Londone nagrinėjo Lietuvos problemą. Prelegentu buvo prof. W. Wielhorski, kuris nesenai išleido tendencingą veikalą apie Lietuvos — Lenkijos santykių raidą.

Wielhorskis padarė išvadą, kad lietuvių padėtis tėvynėje esanti «išimtinai tragiška.» Tauta naikinama. Kas mėnesį išvežama Rusijon apie 30.000 lietuvių. «Atsižvelgiant, kad lietuvių tėra apie 2 mil., tas reiškia visišką tos tautos biologinį naikinimą. NKVD praktika Kaunijoje pasižymi žiaurumu, rafinuotumu, pav., naudojami specialiai lavinti agentai, aprenkti kunigų sutanomis — didesnei žmonių demoralizacijai.

«Lietuvių emigrantų priskaitoma apie 300.000 asmenų. Jų atstovybė Amerikoje vyriausią dėmesį kreipia sukaupti finansinei pagalbai lėšų ir toje plotmėje rodo gražių veiklos pasekmių. Politinis lietuvių tremtinių centras yra Europoje. ypatingai diplomatų kolegija vadovaujama min. Lozoraičio ir Išlaisvinimo komitetas vad. kun. Chrupavičiaus (prel. Krupavičiaus «M. L.» Red.) Vokietijoje. Politiniu atžvilgiu lietuvių organizuotumas yra pavyzdingas.

«Lietuvių politinės pažiūros tremtvyje pasiduooda aiškiai ir pagrindinai evoliucijai . . . »

Lietuviai BRAZILIJOJE

MELISIS UŽ LIETUVĄ

Šį sekmadienį, vasario mėn. 20 d., Vila Zelinos ir Santo Antonio do Pari bažnyčiose, 11 vl. Vasario 16-tos minėjimo proga, bus atlaikytos šv. mišios už Lietuvos išlaisvinimą.

Lietuviška programa per radio.

Vasario mėn. 19 d. 19 val., Vasario 16 minėjimo proga, bus atitinkama programa, dalyvaujant Bendruomenės vyrų chorui, RECORD radiofone.

SÃO PAULO

dienraštis «A EPOCA», vasario mėn. 17 d. laidoje patalpino sek. turinio žinutę:

São Paulo valstijos parlamentas, Lietuvos Nepriklausomybės sukakties proga, vienbalsiai pareiškė savo simpatijas Lietuvai: «kurios istorija yra pilietinio susipratimo pamoka ir kurios liaudis amžių bėgyje yra pavyzdžiu didvyriško tvirtumo kovoję už demokratiją.»

— Rio de Janeiro lietuvių kolonija, Lietuvos nepriklausomybės sukaktį mini vasario mėn. 20 d. Ta intencija bus pamaldos, o po piet minėjimas, meninė dalis. Šia proga pasirodys «Dainos» choras.

Vasario mėn. 16 d., Lietuvos atstovo Dr. Mejerio pastangomis, Lietuvos nepriklausomybės šventė buvo minima per radio.

ATMINK!

Vasario mėn. 20 d. 3 (15) val. neužmiršk nuvykti į VASARIO 16 iškilmes — paminėjimą:

MOKOJE, RUA LITUANIA 67.

Bus įdomi programa: paskaita, dainos, tautiniai šokiai ir t. .

Lietuviškos kultūros reikalų uolų rėmėja

MOTIEJŲ TAMALIŪNĄ
sveikinam vardadienio proga.

Arte-Grafica Lituania Ltda.
ir «Mūsų Lietuva».

ORGANIZUOJASI SĂO PAULO LIETUVIAI INZINIERIAI

Š. m. sausio mėn. 30 d., p. dipl. inž. BAČELIO iniciatyva buvo snkviestas lietuvių inžinierių esančių São Paulyje pasitarimas, tikslu aptarti gautą iš Lietuvių Inžinierių Sąjungos Užsienyje centro raštą, adresuotą p. dipl. inž. Šalkauskiui. Rašte yra pageidaujama įsteigti Lietuvių Inžinierių Sąjungos Užsienyje skyrių, São Paulyje, kuris jungtų lietuvių inžinierius esančius ne tik São Paulyje, bet ir visoje Brazilijoje.

Po p. Z. Bačelio pranešimo ir bendro pasitarimo, visi dalyviai pritarė Lietuvių Inžinierių Sąjungos Užsienyje Centro pageidavimui ir nutarė įsteigti Lietuvių Inžinierių Sąjungos Užsienyje, São Paulo skyrių, kuris galės būti praplėstas į Lietuvių Inžinierių Sąjungos Užsienyje Brazilijos skyrių ir apie tai pranešti Lietuvių Inžinierių Sąjungos Užsienyje centrui.

Skyriaus valdybon išrinkti: p. A. C i m b l e r i s — pirminku, p. Z. B a č e l i s — pavaduotoju ir p. N. V o l k a s — sekretorium — kasininku.

Be to, pranešama, kad pasitarime dėl kokių nors priežasčių nedalyvavę asmenys, tuo reikalu kiekvienu momentu gali gauti reikiamų informacijų arba pareikšti savo norą įstojimui į šią organizaciją nariui, pranešant savo vardą, pavardę ir gyvenamą vietą šiuo adresu:—

Lietuvių Inž. Sąj. Užsienyje
São Paulo Skyriui,
Caixa Postal 4118
São Paulo.

— Iš Rio Grande do Sul lankėsi p. Z. Dautartienė su savo tėveliu Raulinaičiu, pas brolių P. Raulinaitį, gyv. Vila Alpinoje. Ta proga aplankė «Mūsų Lietuvos» redakciją, nes p. Dautartai yra «M. L.» skaitytojai.

Boa Vista do Erechim mieste turi savo krautuvę. Prekyba sekasi gerai.

— Viršelis ir 5 puslapyje iliustracija yra dailininkės p. Stančikaitės kūryba - linoleume.

LIETUVOS KONSULAS

São Paulyje p. Al. Polišaitis ir ponia Eudokija Polišaitienė, vasario mėn. 16 d., Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga, São Paulyje, Skandinavų klube, Rua Nestor Pestana 189, kviestiniams svečiams buvo suurošę arbatėlę.

Dalyvavo: Gubernatoriaus atstovas dr. Francini Netto, teisingumo, švietimo, miesto valdybos, universiteto, konsularinio korpuso dekanas ir visų kitų valstybių konsulai.

Taipogi buvo pakviesti São Paulo lietuvių kolonijos veikėjai.

Vasario mėn. 12 d. Vila Zelinoj susituokė Albertas Bagdonavičius su Helena Kuktaite; vasario mėn. 19 d. eis moterystės luoman Leonas Kriaučiūnas su Anėle Lisaukaite.

Be to, L. Kriaučiūnas užsiprenumeravo «Mūsų Lietuvą»

Ž I N O M A

Siuvėja VERONIKA BACEVIČIENĖ, iš MOOCOS, RUA da MOOCA 3206 nr., p e r s i k ė l ė į Av. Z E L I N A 60 nr. (Rei do Prego).

Praneša savo klientams.

Vasario mėn. 15 d. Vila Zelinoj mirė, aprūpinta šventais sakramentais, Teresė Petrokienė, 64 m. amžiaus. Velionė buvo visų naudingų darbų uoli rėmėja.

Praeitą savaitę iš Argentinos, aplankę savo gimines, grįžo O. Pangonienė su dukrele Ona. Argentinoj, sako, esą daug senbernių. Todėl ir merginoms ištekėti yra lengva.

Parduodami namai

Iš 3-jų kambarių ir virtuvės
PRIE VIA ANCHIETA

Vila Gonçalves Junior, São Bernardo
kreiptis pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

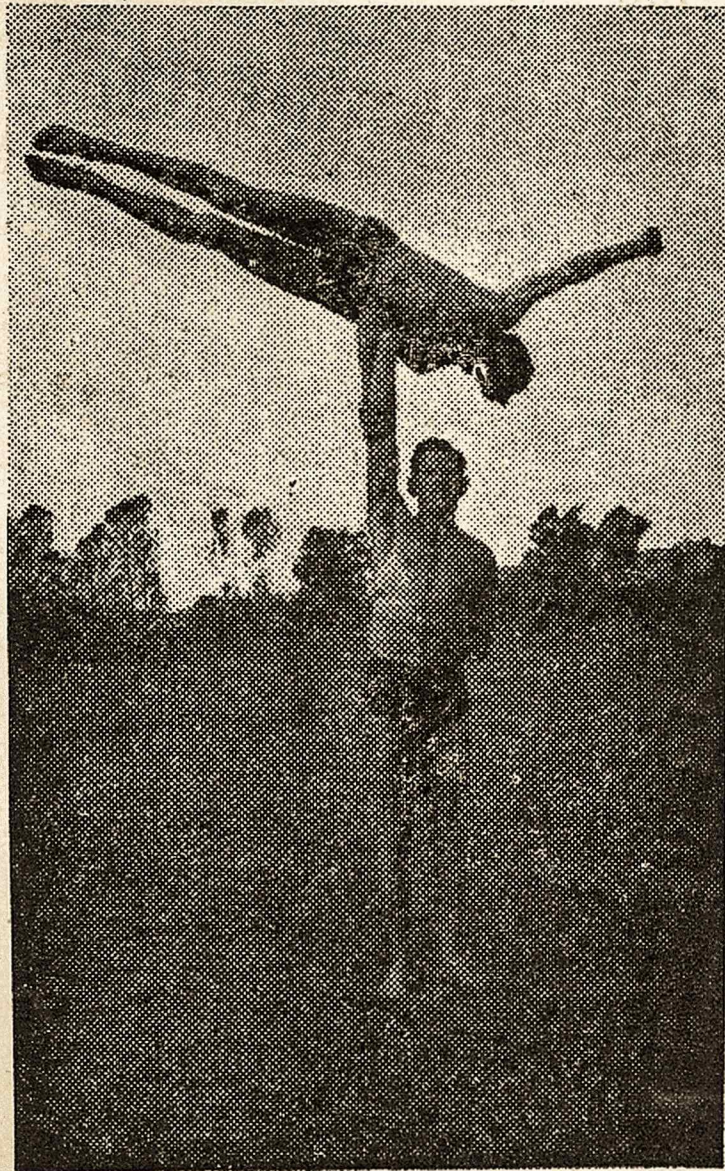
Rua Venda Nova, 83 - Vila Zelina

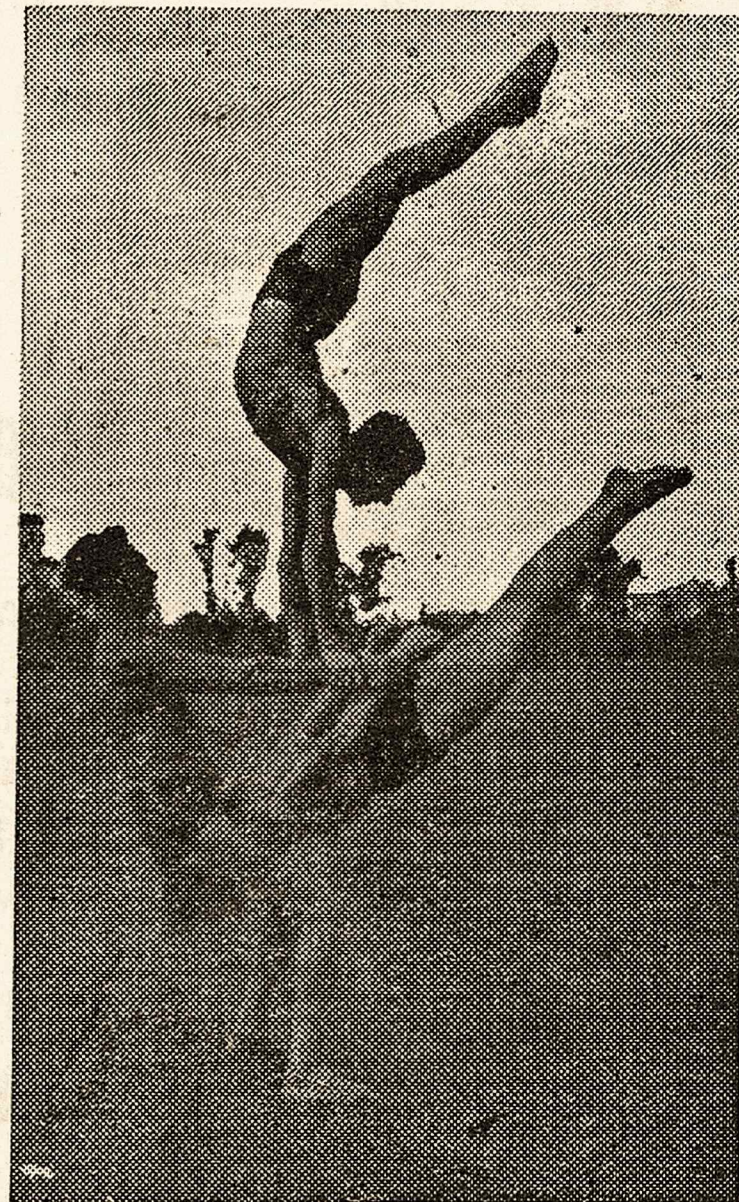
DIDELĖ NAUJIENA

PIRMA KARTĄ SĂO PAULYJE ĮVYKS SPORTO VAKARAS SCENOJE

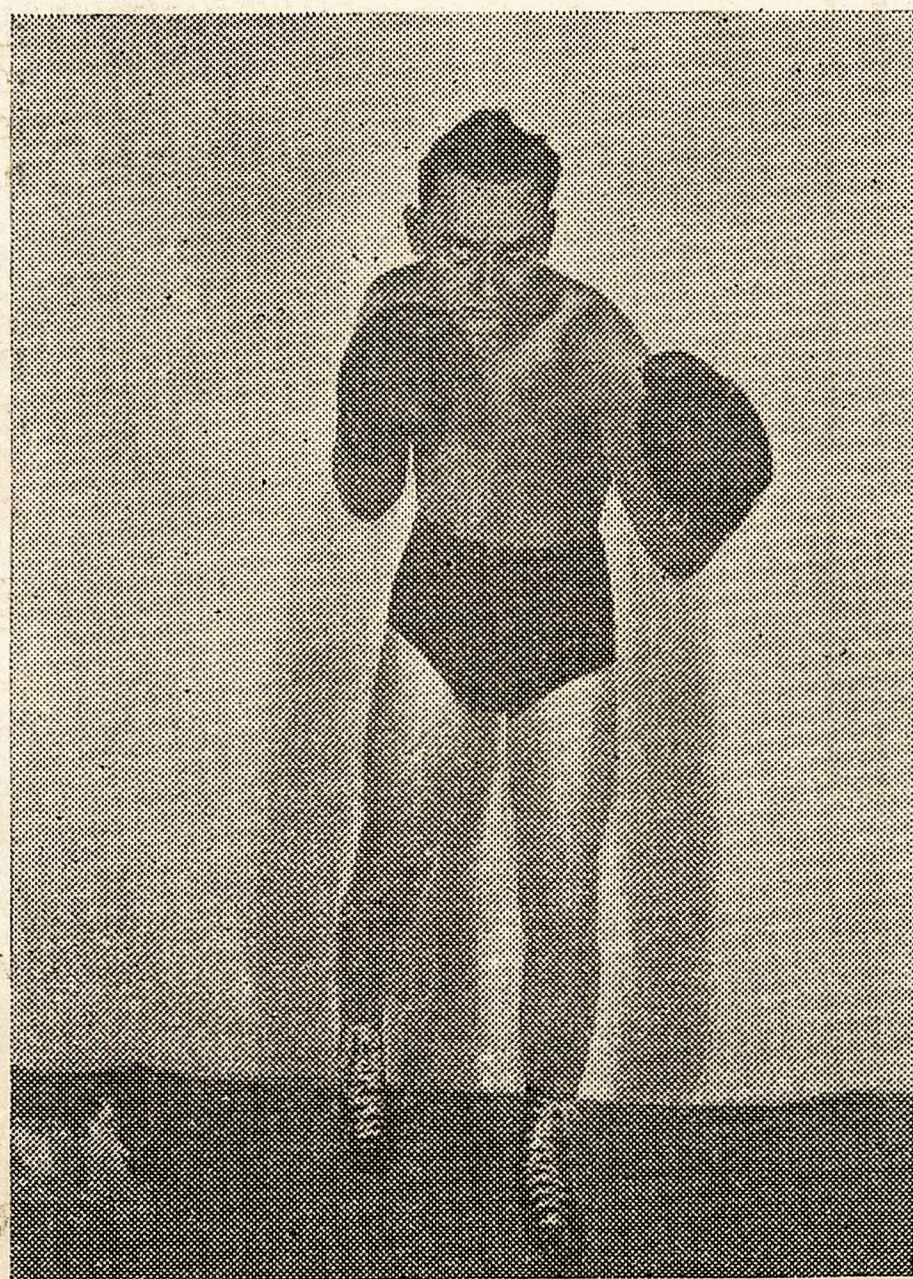
Sporto vakare dalyvaus
broliai Steponavičiai
kurie išpildys
akrobatikos numerius

Žinomi ir pasižymėję Săo Paulo lietuvių kolonijos: imtininkas Stepas Žičkus ir lengvo svorio boksininkas Kalinauskas, išmėgins savo jėgą ir laimę,

Lietuvių Sąjungos ruošiamame sporto vakare, Mokoje, Rua Lituania, 67.

Be to, bus kitų sportiškų numerių.

Boksininkas Kalinauskas

Nepraleiskite taip retos progos pamatyti tą įdomų sporto VAKARĄ, kuris įvyks š. m. VASARIO MĖN. 19 d. 20 val. Pabaiga — 4 val. ryto.

Po programos linksmins lietuviškas orkestras.

Pakvietimus prašoma pasirūpinti iš anksto pas Sąjungos narius ir skautus.

RENGĖJAI.

UŽSAKYKITE

"MŪSŲ

LIETUVA"

SAVO PRIETELIAMS

CASAS
SÃO JORGE

APRENGIA VYRUS NUO GALVOS IKI KOJU

Batai, skrybėlės, marškiniai, kaklaraiščiai, kojinės, lietsargiai,

Taip pat batukai moterims ir vaikams.

Viskas geriausios rūšies, patvaru, gražu ir pigu.

IŠ FABRIKO TIESIAI VARTOTOJUI.

INDUSTRIA E COMERCIO DE
CALÇADOS MATELIONIS LTDA.

KRAUTUVĖS:

Largo do Cambucy, 105
Rua São Caetano, 526
Rua São Caetano, 510

☆

FABRIKAS IR RAŠTINĖ:

Rua Javaés, 719
São Paulo

JEI NORI PASIKLAUSYTI GRAŽIOS
MUZIKOS, DAINŲ, tai neužmiršk vasario
mėn 27 d. 15 val. atsilankyti į Bendruome-
nės choro ruošiamą

MUZIKOS POPIETI

Vila Zelinos mokykloj. Programoj dalyvaus
vyrų choras. Pelnas skiriamas pianu fondui.

LIETUVISKAS RESTORANAS

VALGYKLA

POVILO JOTEIKOS

Skanius pietūs, vakarienė,
užkandžiai, gėrimai, silkės,
lietuviški kopūstai, agurkai
košelienu, pizza napolitana

RUA DOS ITALIANOS, 711 - BOM RETIRO
Is Lgo. S. Bento eina onibusai 70 ir 71 iki galo. - Bondé 55

Savi pas savuosius

Composto e impresso na

ARTE-GRAFICA LITUANIA Ltda.

RUA VENDA NOVA, 116 - SÃO PAULO - VILA ZELINA